

HÉTFOI NAPLÓ

AZ ELŐFIZETÉS ÁRA:

Évi 6000 K
Félévi 3000 K
100.000 K
50.000 K

Magyarországon 2000 K. Jugszláviában
4 dinár. Ausztriában 2500 osztrák korona

POLITIKAI HETILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ELEK HUGO

MEGJELENIK MINDEN HÉTFOI REGGEL

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest,
VIII. kerület, Rákai Sándor uca 3. szám

Telefón: J. 8-96, vasárnap este: J. 67-38

XVI. évfolyam

Budapest, 1925 január 5

1. szám

Bárczy, Ugron, Rassay a jobb- és baloldali szélsőségek ellen

Zászlót bontott a fővárosi Szabadelvű Párt

Éber Antal a kurzus gazdálkodásáról

Vasárnap délelőtt 11 órakor az Erzsébetvárosi Kör egyik zsúfoláig megtelt dístermében zászlót bontott a Fővárosi Szabadelvű Párt. Az új párt, amely rövidesen az országos politika kérdéseivel is foglalkozni óhajt, egyelőre a fővárosi választásokra szervezkedik. Bárczy István, Heinrich Ferenc, Rassay Károly, Sándor Pál és Ugron Gábor nemzetgyűlési képviselők és Márkus Jenő v. tanácsnok vezetése alatt a zászlóbontást nagy érdeklődés ölelte meg már csak azért is, mert a nagygyűlés szónokait hivatalosnak voltak választani a passzívitásba vonult ellenzék részéről. Elhangzott támadásokra is. A zászlóbontásra olyan sokan jelentek meg, hogy nagy részük a folyosókra szorult ki.

Bárczy elnöki megnyitója

A gyűlést Ehrlich G. Gusztáv nyitotta meg, majd átadta az elnökséget Bárczy Istvánnak, aki bejelentette, hogy Heinrich Ferenc és Sándor Pál levélben mentették ki távolmaradásukat.

— A Fővárosi Szabadelvű pártot abból a meggyőződésből alakítottuk — kezdte beszédét Bárczy —, hogy a fővárosi polgárságnak olyan pártra van szüksége, mely a kétoldali szélsőségektől mentesen, a régi Budapest hagyományain építve fel újabb a fővárost olyanná, amilyen a háború előtti időkben volt. Szükséges volt-e egy ilyen új párt akkor, amikor a közéleti közértelem párttal szemben már felvonult a demokratikus blokkban tömörült pártok szövetsége? Mi azon a nézetem voltunk, hogy igen, mert úgy éreztük, hogy azok között, akik nincsenek megelégedve az a kormányzati módszerrel, amely négy éven át a fővárost kezében tartotta, sokan lehetnek olyanok, akik

sem a szociáldemokrata, sem a függetlenség, sem pedig a demokrata polgártársainkkal nem kívánnak együtt haladni.

Tehát szükség van egy mindgyéktől független párt, amely tiszta városi politikát csinál.

— Nem volna helyes, ha mindössze két pártra szakadna a főváros választóközönsége, és pedig a közéleti keresztény párt és az összes baloldali pártokra, mert akkor összesen maradna a polgárság azon része, amely sem az egyikben, sem a másikban nem kíván résztvenni. Mármost fontosnak tartom itt megállapítani, hogy

a liberális és demokratikus értelem polgárság nem vonulhat fel a szociáldemokratákkal együtt, mert a polgárság egy része helyesen vallja, hogy a polgári érdekeket csak a polgári pártok képviselhetik.

— Ezt a hitemet meritem abból, hogy ismerem a mai hangulatot és így megálaphatom, hogy semmilyen pártnak, sem jobbra, sem balra abszolút többsége nem lesz és így mi a különböző pártok közötti középben elhelyezkedve fogjuk elődönteni, hogy a főváros igazgatási irányja és a fontos kérdésekben a döntés milyen legyen. Minden szorénység nélkül mondhatom, hogy ezt a hitemet meritem a mi személyünkől és azokból, akik velünk vannak. Mi nem teoretikus programmal jövünk, mi gyakorlati program vagyunk a saját személyünkben.

Nekünk már multunk van.

ami garantálja, hogy nem teoretikus frázisok és szavak azok, amelyeket előterjesztünk, hanem egész lelkünk és multunk az, ami biztosítja, hogy mi

Ugron Gábor a Szabadelvű Párt programjáról

Ugron Gábor állott fel ezután szóléásra.

— Politikai barátaimmal úgy láttuk, hogy előtt az ideje egyelőre a Fővárosi Szabadelvű Párt megalakításának, de rövidesen eljön az ideje annak is, hogy az Országos Szabadelvű Pártot is meg kell alakítani. (Ugy van! 'Helyes-les'). A szabadelvű politikának nem csak a fővárosban, hanem az egész nemzet vezetésében is érvényesülni kell.

— Ugy az országos, mint a fővárosi események kötelezőségeit teszik a szabadelvűség zászlóbontását és azt, hogy harunkhoz az önk támogatását kérjük. Amikor azt kerestük, hogy meggyőződésünkhöz ragaszkodva melyik álláspontokra kell helyezkednünk, jobbra és balra tekintve azt a konzekvenciát vontuk le, hogy

nem csatlakozhatunk sem azokhoz a jobboldalakkhoz, akik az elmúlt négy esztendő eseményeitől felelősek, de nem csatlakozhatunk azokhoz sem, akik osztályharcot hirdetnek — voltunk a polgársággal szemben.

Ez a két határvonal, amelyeket megvontunk magunknak s amelyek közé egyesíteni óhajtunk a polgárságot a becsületes, nemzeti alapon dúló liberális és demokrata politika szolgálatába. (Hosszantartó éljen és taps.) Végezetül sajnálom, hogy ez a törekvés leg-legalább eddigeszerint nem sikerült teljes mértékben, mert

a polgárságnak egy része, amelynek ebben a tőborban lett volna a helye, a legutolsó hetekben olyan útra lépett, amelyet úgy az ország, mint a fővárosi polgárság szempontjából a lepusztulameesebbnek tartok.

mindig megálltuk a feladatunkat, amit a jövőben is úgy kívánunk megvalósítani, hogy abból a polgárságnak haszna legyen. A bizalom, amit a polgárság velünk szemben tanusít biztosítja, hogy a polgárság visszakapja a fővárost a kezébe.

A határozati javaslat

Ezután dr. Katona Béla terjesztette elő érdekes indokolás kíséretében a határozati javaslatot, amely szerint az Erzsébetvárosi Kör tagjainak nagygyűlése elhatározza, hogy szövetkezéssel csatlakozik a Fővárosi Szabadelvű Párt-hoz s teljes erejével támogatja a polgári joggyenlőség kivívásáért és ezzel fővárosunk felvirágztatásáért indított nagy és szent harcban.

— Ezek eljárásunkkal csak a legerőszakosabb reakciót fogják kiváltani önmagukkal szemben nemcsak a fővárosban, hanem az egész országban. (Ugy van! Taps.)

Ezzel meg is magyaráztam, hogy miért

nem mehetünk mi egy fronton az osztályharcot hirdető internacionálizmussal és miért nem mehetünk együtt a felekezeti harcot hirdető reakcióval.

Miért nem támogatják a kormányt?

— A polgár, aki a nemzetet akarja szolgálni, nem szolgálhat olyan irányzatot, mely a nemzet megbontására vezet. És ezzel azt is mondtam, hogy

mi az oka annak, amiért mi a jelenlegi kormányzatot nem támogatjuk.

Nem támogathatunk olyan kormányt, mely úgy kezel a nemzeti szabadságot, mint a jelenlegi teszi. Ugy nem lehet nemzetgyűlési képviselőket választani, a hogy a mostani választásokon történik. Nem lehet úgy kezelni a gyűlékezési és sajtószabadságot és az egyes emberek szabadságát, mint most kezelik ezeket és nem lehet bázisa az egész választójognak az, ami ma: a nyílt szavazás.

— Nem támogathatunk olyan kormányt, mely

nem tudott megszabadulni azoktól, akik ma támogatják és a fővárost öt éven keresztül tönkretették.

— Nem érhetőnk egyet a kormányval, amidőn azt látjuk, hogy minden intézkedés az ipar és ke-

reskedelem bosszantására, kínzására és megterhelésére irányul.

Egységes gazdasági politikát

Programunk első pontja a jelenlegi adózási rendszornél a megváltoztatása, mert ez nem egyformán terheli meg az ország különböző dolgozóit. A forgalmi adót mielőbb meg kell szüntetni, mert ez állandóan fokozza a drágaságot. Hiba szüntetnie meg a kormány a behozatali eskivitelit tilalmakat, ha életbeléptette a magas vámokat, amelyek

a behozatalt lehetetlenné teszik és mértéktelenül emelik a drágaságot.

Meg kell szüntetni a hatóságok versenyt az iparosokkal és kereskedőkkel, vagyis

a tisztán üzleti célból szervezett városi üzemeket fel kell oszlatni,

mert ezek szociális célt nem szolgálnak. Rendezni kell a hitel kérdését, hogy a kereskedőnek és iparosoknak ne kelljen uszorkamokatot fizetniük. Gondoskodni kell végül arról, hogy üzlethelyiségek és lakások álljanak rendelkezésre, mert a jövő évben már helyreáll a szabad forgalom, amelynek várható kinövésével ellen védelemben kell részecsonni a kereskedőket és iparosokat.

A kommunizmusnak legnagyobb ellensége a liberalizmus

— Az újév alkalmából Wolff Károly (Felkiddások: Le vele! Ugy is ki fogjuk buktatni!) egyik beszédében azt mondta, hogy a liberalizmus, a demokrácia, a szocializmus és a kommunizmus egy méhből született és a liberalizmus politikájára tulajdonképpen a kommunizmus vezet... (Felkiddások: Buta beszéd!) En ezeken csak mosolyogni tudok. Válaszom röviden ez:

a kommunizmus és a forradalom az olyan politikából született, mint amilyen politikának a szolgálatában Wolff Károly áll. (Hosszantartó éljen és taps.)

Nincs a kommunizmusnak nagyobb ellensége, mint a liberális politika, melyet én hirdetek. A nemzet talpraállítását, az ország újjáépítését csak a liberális politika alapján lehet elképzelni. Felekezeti harc, vagy osztályharc csak lerontatja, a liberális politika az, amely mindkettőt kizárja. Ehhez a politikához kérjük az önk támogatását.

Ugron Gábor beszédét nagy tapsal és éljenzéssel fogadták.

Mi az igazság

Budapest liberálisan gondolkozó és a demokráciáért küzdő polgárságának igen jelentős és tekintélyes csoportja ma zászlót bontott az Erzsébetvárosi Kör nagyertermében. A vezérek, akik ezen a nagygyűlésen beszédet mondtak, a kibontott zászlóra a liberálizmust és a demokráciát írták s ezt a politikai irányt jelölték meg, amelyen a polgárságnak küzdeni kell ideáljairt.

Megvagyunk győződve, hisz ismerjük a vezéreket, hogy amit mondtak, komolyan gondolták, amit gondoltak, azt komolyan akarják. Megvagyunk győződve, hogy Ugron Gábor, Bárczy István és Rassay Károly a tiszta és nemes értelemben vett liberálizmus és polgári demokrácia zászlaja alatt csoportosították, tömörítették Budapest polgárságát az elkövetkezendő harcra. És annál inkább megvagyunk erről győződve, mert ismerjük mindhárom politikai vezérferfitu egyéniségét, gondolkodását és eddigi munkásságát és mert szükségét látjuk, hogy Budapest polgársága ilyen férfiak zászlaja alatt szervezkedjék ideáljai megvalósítására.

De mégis éppen ennek a liberálizmus és demokrácia jegyében történt zászlóbontásnak alkalmából és a nagy ólok érdekében nem hallgathatjuk el az aggodalmainkat, amelyek elűltenek bennünk és hitünk szerint jogosan állíthatunk.

A liberálizmus és a demokrácia nem a jelen idők konjunktúrális jelzavai, hanem meggyőződésünk szerint eszméletű igazságok, melyeknek tartalmuk van.

Es mert ez a hitünk a liberálizmusról és a demokráciáról, meggyőződésünk az is, hogy a liberálizmus és demokrácia csak egy lehet, egy eszme, egy igazság. És akkor szomorúan kell látnunk, hogy mikor a liberálizmus és demokrácia zászlóját ma kibontották, hadakoztak egy másik csoport ellen, mely ugyanazt a liberálizmust s ugyanazt a polgári demokráciát hirdeti és ennek érdekében felvenni kezé a harcot a reakcióval szemben.

Am tisztellel kérdezzük, miért kell a polgárságnak osztott erővel felvennie a harcot a liberálizmusért és a demokráciáért, miért kell osztott erővel küzdenie a reakció ellen. Budapest és az ország polgársága liberálizmust akar és demokráciát ezeknek a nagy gondolatoknak tiszta eszmei tartalmáért. Ez a liberálizmus és demokrácia a polgárság gondolatának és eszelekedésének az alapja, de ezt a politika egyébként tiszteltető vezetői nem foglalták le maguknak s nem féltelvezhetik saját cégerükkel. Hitünk szerint a polgárság a liberális és demokrátiás elvek érvényesülését akarja, de nem vindikálhatja magának senki, se Vázsonyi Vilmos, se Rassay Károly, se a szocialisták, hogy ezeket az eszméket ők patenttirozzák.

Az elmondottak alapján veszeljék látunk abban, hogy Budapest polgársága a liberálizmus és demokrácia győzelméért egymással is hadakozó táborokban szervezkedik. Elképzeljük, hogy a vezérek felfogásában lehetnek eltérések taktikai kérdésekben, de ugy érezzük, hogy akkor, amikor Budapest liberális és demokrátiásan gondolkodó polgári társadalmának fel kell készülnie a nagy harcra, melyet a reakció ellen kell megvívnia, akkor az apró differenciáknak el kell tűnniök és éppen a főváros és az ország érdekében nem szabad a Terézvárost pl. a Vázsonyi-féle liberálizmusra feleketni, vagy az Erzsébetvárost Ugron Gáborra és Rassay Károlyra, mert könnyen megtörténik, hogy olyformán a liberális polgárság osztott erején győzedelmeskedni fog a wolff-reakció, vagy a szocialista radikálizmus.

Kérést intéstünk tehát ezuttal a polgárság vezéreivel, kiknek jóhiszeműségét egyik oldalon se vonjuk kétségbe, hogy a nagy cél érdekében hozták előzettel egyéni taktikai elgondolásukat s mert Ugron és Rassay épp úgy mint Vázsonyi, a polgári demokráciáért szállnak síkra, tegyék félre az elválasztó elemeket a egyesítések Budapest polgárságát az egyetlen szent zászlóval a nagy harcra.

Radics nem érkezett Budapestre

Kaposvárdrott gyanus idegenek vannak

Néhány nappal ezelőtt Belgrádból érkezett hírek alapján beszélték, hogy Radics, a horvát kőzetársági parasztpárt vezére Budapestet tartózkodik. A Radics-pártiak letartóztatásokra ugyan úgy a vezér, mint több hitelemekültek Szerbia területéről, hogy az elfogatást elkerüljék.

A híradás nyomán a főkapitányság politikai osztályát mozgósították, hogy megállítsák, vajjon a hír megfelel-e a valóságnak. A detektívek sorra vettek a utóbbi időben Budapestre érkezett külföldiekét, de a paraszterveznek nem tudtak nyomásra akadni.

Péntek óta a pályaudvari kirendeltés-

gek szemmel tartják az összes érkezőket, hogy Radics esetleges megérkezését azonnal jelenthessék.

Vasárnapra a rendőrség kétágtelenül megállapította, hogy Radics nincsen Budapestben. A kaposvári rendőrség ellenben értesítette a főkapitányságot, hogy néhány nappal ezelőtt több szerb dilampolgár érkezett oda, szállodában szálltak meg és láthatóan semmi dolgot sincsen Kaposváron.

A főkapitányság rendelkezése Martindes detektívfelügyelő, a politikai ügyosztály tagja vasárnap reggel két detektívvél Kaposvárra utazott, hogy a szerb emberek kilitét megállapítsák.

Kártyarazzia volt a Terézvárosi Torna Clubban

Mindössze másfélmillió volt a bank

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

A sorozatos kártyarazziák során szombaton éjszaka a Bak-Rónaszombat ismét látogatást tett a Terézvárosi Torna Club szegfü-utcai helyiségében.

Tizen gy óra után nyomultak be a detektívek a játékszobába. A gazdasági válság bizony itt nagyon meglátszott, mert mindössze tiztizenkét ember játszott chemin de feret és csupán másfél millió koronával a bankban.

A detektívek lefoglalták a bankot, a zsetonokat és az összes kár-

tyafelszereléseket, majd a játékosok leigazgatása következett. Jelentéktelen emberek, kiskereskedők, hivatalnokok voltak. Az igazgatóság után rögtön el is bocsátották valamennyit, de az eljárást természetesen folytatják ellenük.

A chemin-asztalt és a felszereléseket koszira rakták és beszállították a főkapitányságra.

A Terézvárosi Torna Club helyiségében ez már a harmadik razzia volt.

Schaffer „futballkirály“ inzultálta néhai Ferenc Ferdinánd trónörökös fiát

Két társával együtt kiutasították a helyiségből

Bécs futballköreit rendkívül érdekes eset foglalkoztatja, amely szombaton történt.

Schaffer Alfréd, a világhírű magyar játékos, a sokat emlegetett „futballkirály“ szombaton este Wieser és Taudler, az Amateur válogatott játékosainak kíséretében egy barba ment, ahol táncolni kezdtek. Nemokára megjelent a barban Max Hohenberg, Ferenc Ferdinánd

volt trónörökös fia, aki tánc közben véletlenül meglökte Schaffert.

Schaffer hirtelen megfordult és a következő pillanatban Miksa herceget tettelesen inzultálta.

Óriási botránny támadt, mire Schaffert, Wiesert és Taudlert a barból kiutasították.

Az esetnek a bécsi rendőrigazgatóságon lesz a folytatása.

Az Andrássy úton sétál az eltűnt Létai Irén

Nem mer hazamenni a szüleikhez — Mindenütt haragszanak az újságírókra

Megirták a lapok, hogy Létai Irén szüleinek Százados-uti lakásáról két héttel ezelőtt eltűnt és azóta sehol sem találják. Utóljára — egy szombati napon — meglátogatta a Keresztényszocialista Pártban alkalmazásban levő nővérét, Weininger Mátýásnéét. Miközben várakozott rá, elbeszélgetett Korodi-Katona János volt nemzetgyűlési képviselő, a keresztényszocialista szakszervezetek főtitkárával, majd meguntta a várakozást és vele együtt elment az Uránia-moziba. Előadás után Korodi-Katona elkísért a leányt a nyugati pályaudvarhoz, ahol Létai Irén felült egy B jelzésű villamosra, mert — mint monddta — Ujpesten lakó nővéréhez készült. A nővéréhez azonban nem érkezett meg, azóta eltűnt és semmi hír sincs róla.

Létai Irénnek egyik jó ismerőse a következőket mondotta munkatársunknak:

— Körülbelül tíz napig semmit sem tudunk az Irénről, míg aztán néhány nappal ezelőtt barátai közül többen látták az utcán. Nagyön-

elegáns volt és jókedvűen sétált. Sőt állítólag tegnapelőtt egyik barátját is felkereste a lakásán, csak hogy nem találta otthon és a család nem tudott elég pontos személelyleírást adni. Az én véleményem az, hogy valami ok miatt — ami teljesen eltérő az eddigi kolportált hírektől — nem megy haza.

Felkerestük Korodi-Katona Jánost is, aki azonban erőlesen tiltakozott minden kérdészködés ellen.

— Semmiféle újságíróknak nem adok felvilágosítást. Tessék elhagyni a helyiséget! De azonnal hagyja el!

E barátságatlan fogadtatás után — amely talán mégsem egészen illik egy volt képviselőhöz — ellátogattunk Székely János volt államtitkárhoz, a keresztényszocialista szakszervezetek elnökéhez.

— En csak annyit tudok az ügyről — mondotta Székely — amennyit az újságokból olvastam. Azt azonban mondatom, hogy Korodi-Katonát jól ismerem, igazt korrekt uriember, tehát minden olyan hírt,

amely az ő személyét ferde színben tünteti fel, teljesen valótlannak tartok.

Végül kimentünk Kőbányára, a Százados-utra, ahol Létai Irén édesanyja fogad, aki szintén nagyon dühös az újságírókra, mert nagyon élesen fakad ki ellenük.

— Irja meg, hogy az újságírók mind hazudnak. Csak tudnám, hogy hogyan találják ki azt a sok szemszedetett hazugságot és valótlanságot, amit összeírtak. Szegény lányom, ha hazakerül, még öngyilkos lesz maguk miatt, olyasmiket írtak róla.

Dühösen megfordult, hogy faképnél harcnyon, de az ajtóból még visszakiabálta:

— Az Esti Kurir is azt írta rólam, hogy főpördött öreg anyóka vagyok. Hát ugy nézek ki? És dühösen becsapja az ajtót.

Egy kurzus karrier epilógusa

B-listára helyezték Villányi Andor a miskolci kurzus igazgatót

Miskolc, jan. 4.

Villányi Andorról, a miskolci kir. kath. főgimnázium konjunktúrális kurzusigazgatójáról többször esett szó nemcsak a napisajtóban, de bíróságok előtt, sőt a nemzetgyűlésben is. Emlékeztető, hogy a felvételi vizsgák körül a miskolci kath. gimnáziumban volt a legtöbb panasz, ahol Villányi Andor igazgató több mint három éven át egyeduralmat gyakorolt.

A kurzus e leghangosabb miskolci exponense, akiről jogerős kuriai ítélet állapította meg néhány hét előtt, hogy a kommun konjunktúrálisból is kivette a részét, a kommun bukása után vedlett át a kurzus leglármásabb harcosává, akinek ebből érdemeit méltányolta az akkori kultuszminiszter, amióán a szürke tanári képességű embert a nagynevű főgimnázium igazgatójává nevezte ki.

Az új igazgató már az első időben igyekezett kiérdemelni a kintüntetést és ezzel megkezdődött a kir. kath. gimnáziumban azoknak a tanároknak és tanulóknak az üldözése, akikre az igazgató kimondotta, hogy a forradalmakban exponáltak magukat. A fiatal tanári kar legtöbbször elbocsátatta Villányi és a gimnázium zsidó vallású diákjait valóssággal megítélte.

A kir. kath. főgimnázium híressé lett az országban s Villányi gondokodott arról, hogy a felsőbb hatóságok figyelmét állandón ébren tartsa a gimnáziummal szemben. A konjunktúrális alkalmazkodás nagyszerűen sikerült a legutóbbi általános választásokig, amikor egy privátjellegű incidens kapcsán Székely Ferenc Miskolc városi pénztárnok nyílt levelelben azzal vádolta meg a kath. gimnázium kurzusigazgatóját, hogy kommunista volt.

A vád kellemlen volt Villányinak, aki kényeztetéséből bünyvdi eljárást indított Székely Ferenc ellen. A miskolci törvényszék Székelyt nyolchavi fogsárra ítélte. Fellebbezés folytán az ügy a debreceni táblához, majd a budapesti Curiahöz került. Mindkét fórum Székely állításait beigazoltak vette a Villányi kontra Székely perben; Székely Ferencet felmentette.

A Curia jogerős ítélete után a kommunizmus vödjével megbélyegzett igazgató nem maradtathat a miskolci kir. kath. főgimnázium élén. Mint teljesen megbízható helyről értesültünk, Klebelsberg gróf kultuszminiszter Villányi Andor az igazgatói állástól felmentette és 1924 december 31-ével B-listára helyezte. Az igazgatói teendők ellátásával Klets Gábor tanárt bízták meg.

Miskolc városában a kultuszminiszter intézkedése nagy megnagyvást keltett s biznak abban, hogy ezzel az intézkedéssel elismunak azok a hullámok is, melyek a kir. kath. főgimnázium körül annyit botránnyak és igazságtalanságnak voltak az okozói.

Hócipő legjobb minőségben kapható, javítható **Neumann Géza** VI, Nagymező uca 50. (Dessowffy u. 50.)

Revízió alá veszik a kommun után elbocsátott tanárok és kizárt diákok ügyét

A közeli napokban főigazgatói ankét fog dönteni a végrehajtás mikéntjéről — A kizárt diákok elvasztott éveit beszámítják — Bizalmas körrendelet a főigazgatókhoz és tanfelügyelőségekhez

A nemzetgyűlésen és azon kívül számtalanszor esett szó azokról a sérelmekről, melyek a köztisztviselőkért, érték, kiket a kommun utáni ellenforradalom idején egyoldalú fegyelmi vizsgálat után minden nyugdíj és végkielégítés nélkül elbocsátottak állásukból. A fegyelmi bírások és a kurzus idején a legnagyobb igazságtalanságokat különösen a tanítószemélyzet körében produkálta. **Haller István, a kurzus szomorú emlékü kultuszminisztere, a fegyelmi eljárások során a tanítók és tanárok ezreit fosztotta meg állásától a kurzus mentálitásában született ítéletekkel.**

A nemzetgyűlés üléstermében **Vass József dr., mint Haller István jogutóda, majd Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter** maguk is elismerték, hogy főleg a tanárok és tanítók elbocsátása körül nagyon sok igazságtalanság és jogtalanság történt s maguk is hangsúlyozták, hogy a tanárok és tanítók ügyében a revízió jogosult.

Különösen nagy számban vannak olyan esetek, melyekben a fegyelmi eljárás állásukból megfosztott egyes tanárokat az ellenük a kurzus idején megindított büntető eljárás után. A fegyelmi tanács gyorsabb kezű lévén, megfosztotta jogerős bírói ítélet nélkül is az áldozatokat állásuktól, holott számtalan esetben beigazosított, hogy a bírói ítélet a párbe fogott tanárt a vád alól felmentette. A fegyelmi tanács azonban ítéleteit soha sem reparálta.

Teljesen beavatott és illetékes tanügyi helyről most arról a szenciós elhatározásról értesülünk, hogy a közeljövőben a kultuszminisztérium revízió alá veszi a fegyelmi uton elbocsátott tanárokat egyet s mindazon esetekben, melyekben büntető ítélet az illető tanár ellen nem hoztak az elbocsátott tanárokat rehabilitálni fogják és állásukba visszahelyezik.

Hasonlóképpen revízió alá kerül azoknak a középiskolai tanulóknak a sorsa, akiket a kurzusmentáltságban megfosztottak annak lehetőségétől, hogy középiskolai tanulmányaikat folytassák, illetve befejezzék.

Ebben az ügyben a **Hétfői Napló** munkatársai teljesen beavatott helyről az alábbi információt kapta:

A kultuszminisztériumhoz napoként százszámra érkeznek a kommun után egyfelől uton elbocsátott tanároknak kérelmei, akik rehabilitációjukat és állásukba való visszahelyezésüket kérik, részben az amnesztia-rendeletnek rájuk is alkalmazandó szakaszaira való hivatkozással, részben arra, mert a későbbi bírói ítélet felmentette őket abban a vádban, amely miatt a fegyelmi tanács őket állásuktól megfosztotta.

— **Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter** ur a közeli napokban bizalmas körrendeletet intézett ez ügyben a tanterület főigazgatókhoz és tanfelügyelőségekhez, melyben utasította őket, hogy a hatáskörük alá tartozó intézetekben előfordult elbocsátásokról készítsenek kimutatást. Amint a főigazgatók, illetve a tanfelügyelőségek ezzel elkészítik, a kultuszminiszter anélkül hívja össze a főigazgatókat, illetve a tanfelügyelőket a azon történik majd megállapodás a rehabilitáció mikéntjére.

— Ebből az alkalmából ugyancsak revízió alá kerül a gimnáziumból kizárt tanulók ügye is. Ebben a kérdésben az a terv, hogy bizonyos félévek beszámítással fogják a kizárt diákok ügyét reparálni.

Az elbocsátott tanárok és kizárt diákok körében érthetően nagy érdeklődéssel tekintenek a revízió terve elé, mely — értesülésünk szerint — a közel jövőben már sorra kerül.

A Divat és Textil Rt. igazgatói fogva maradnak

A vádtanács fentartotta előzetes letartóztatásukat

— **A Hétfői Napló tudósítójától.** — A budapesti államrendőrség az elmúlt héten hétmilliárdos csúszás miatt letartóztatta **Vidor Rezsőt és Kovács Ákost** a Divat és Textil Rt. igazgatóit, akik ellen az volt a vád, hogy a hitelbe kapott árukra magas lombard-költséget vettek fel a Hecht bankháztól.

Enyéri Róbert dr. vizsgálóbíró a büntügyi gondos átvizsgálása után,

ugy találta, hogy nem közönséges, hanem csupán hitelézési csalásról van szó és ezért szabadlábra helyezést hozott a két igazgató ügyében.

Az ügyészség a szabadlábrahelyezés ellen folyományt jelentett meg és annak a törvényszék vádtanácsa is helyt adott, amennyiben a két igazgatóval szemben továbbra is fentartotta a vizsgálati fogságát.

Ettore Villani ötfontosai

A Bank of England igazgatója Budapesten megállapította, hogy a fontok mind hamisak

Általános feltűnést keltett annak idején az a hír, hogy a budapesti államrendőrség pénzhamisítás címen körözövelet adott ki **Ettore Villani** olasz tenorista ellen. Villani ugyanis néhány hónapos budapesti tartózkodása alatt nagy ismeretséget szerzett több budapesti klubban, ahol bakkarán és chemin de feren egy előkelő idegen nagystílűségű fantasztikus összegekben kártyázott.

Amikor a szerenése nem kedvezett a szenvedélyes játékosnak, egymásután váltotta be ötfontos valútait, amelyekről csakhamar kiderült, hogy hamisak.

Villani beidéztek a főkapitányságra, ahol a temperamentus énekes igazolta, hogy bejelentett látsága, rendező foglalkozása van és tiltakozott a fonthamisítás vádjá ellen. Mindössze csak annyit ismert be, hogy az általa forgalomba hozott fontokat olaszországi ismerőseitől kapta. Mivel a rendőrségnek nem voltak döntő bizonyítékai, elbocsátotta Villanit.

Az olasz tenorista azonban ennek dacára tovább is hamis fontokat hozott forgalomba. A rendőrséghez egymásután érkeztek a panaszok, hogy Magyarországon rengeteg hamis ötfontos van forgalomban.

A rendőrség titokban folytatott nyomozása során végre döntő bizonyítékokat szerzett be a tenorista ellen, de az, úgy látszik megsejtette a veszélyt és közben külföldre szökött.

A budapesti államrendőrség meg-

együtt letartóztatták **Ettore Villari** keresésére Bécsben két társával nit és mindhármukat hosszas kiadatási eljárás után Hegyeshalomnál átadták a magyar határőrségnek.

A fonthamisító olaszok a Markó-utca fozházba kerültek vizsgálati fogságba. Az olaszok azzal védekeztek, hogy a fontok nem voltak hamisak. A bíróság erre diplomáciai uton megkereste a Bank of Englandot, amely Londonból egyik igazgatóját küldötte ki Budapestre szakértőként.

Az igazgató, aki az elmúlt hét végén érkezett meg Budapestre, megállapította, hogy a **bűnjelként lefoglalt ötfontosok egytől-egyig hamisak.**

Az ügyben ezzel be is fejezték a vizsgálatot és a bűnper iratait vádemelés céljából áttették az ügyészségre.

A szakszervezeti Internacionálé a nyolc órai munkaidő mellett

Brüsszel, január 4.

(Havas.) Az amsterdami szakszervezeti internacionálé és a szocialisták internacionálé vezetősége elhatározta, hogy mielőtt Franciaország ratifikálja a nyolcórás munkaidőről szóló washingtoni egyezményt, a szocialisták valamennyi országban interpellációkat fognak

benyújtani az egyezmény ratifikálása érdekében.

Vandervele beszédjében figyelmeztette az összes tagokat arra, hogy legyenek résen a bolsevista manőverekkel szemben. Sajnálkozását fejezte ki, hogy az angol szakszervezetek küldöttsége, amely Oroszországban tanulmányokat folytatott, semmi kivételtől sem tartott a saját- és gyűlékezési szabadság terén folytatott szovjetpolitikában.

Jonhau és Shaw erre azt válaszolták, hogy ezt a kérdést itt nem lehet felvetni, mert az angol delegáció nem tartozik a szakszervezeti internacionáléhoz.

Joss

oroszlán védjegyű

gallér és ing

árban és minőségben a legmegbízhatóbb

Kapható mindenütt!

Köszöneinyilvánítás.

Amidőn a Váci uca 38. sz. alatt lévő ugynevezett „Klotild”-éttermetek és kávéházat kibérletem, az volt a főterekvésem, hogy az elődaim által elhanyagolt területet a Belváros és a székesfőváros többi kerületeinek előkelő közönsége találkozhelyévé emeljem. Most, amidőn a helyiségekből távozom, látom, hogy szorgalmas és kitartó munkám eredménye nem maradt el, mert a helyiségek tónyleg a székesfőváros legelőkelőbb közönségének kedves szórakozási helyeivé váltak. A bucsu pillanatában nem mulasztom el, hogy hálás köszönetemet ne nyilvánítsam a közönség mind-ama rétegének, amely e munkámban engem támogatni szives volt. Hálás köszönetem szól elsősorban a remzeti hadserg tisztikarának, de éppen ilyen hálával tartozom a polgári társadalom minden más osztályának is, akiket vendégül üzememben tölem telhető készséggel napoként vendégemül láttam és akik kitüntettek elismerésükkel és megelégedésükkel.

Merem remélni, hogy a Kossuth Lajos uca 12. sz. alatt mintegy 6 hét mulva megnyitój új üzletemben ismét együtt fogom látni kedves vendégeimet s merem hinni, hogy ott kedvezőbb körülmények között még fokozottabb mértékben fogom kiérdemelni kitüntetés megelégedésüket.

A viszontlátásra
Budapest, 1925 január 3.

Kissel J. zsef

Ragályos betegségeknek nélkülözhetetlen a

Még eddig nem létezett olcsó árak

MOLNÁR GYULA

divatházában, VII., Rákóczi út 22.

Seal-Elektra bunda... 5.200.000	Veleurkabát... 1.200.000
Brabant... 3.500.000	Marquin triko-selyemruha... 150.000
Veleurkabát... 1.500.000	Rockás divatruha... 250.000

Az idegy előrehaladottságára való tekintettel a raktáron levő téli készletek u. m. mindennemű szőrmébundák, veleurkabátok szőrmével és anélkül, téli kosztümök, selyem- és szövetruhák, aljak és zsemperek **mélyen lezártított áron kerülnek átadásra!**

Teljes üzletfelosztás

ből vásároltam külföldön árukat és Budapesten eddig nem létez

bunda- és öltönyvásárt rendezek! Míg a készlet tart, mélyen lezártított árban adok el.

Városi bunda szőrmével már 2 1/2 milliót!

Nagy választék nutria, opessum, vidra, pézsmá és görény rövid és hosszú bundákban és bőrkabátokban

Mindenkinek érdeke hogy kirakja a imat megtekintse

SCHNUR HENRIK

VIII. ker., Rákóczi út 15. szám

Rendkívül olcsó árak!

Kereskedő és Iparos Újság

Olaszokkal szemben fennálló régi követelések bejelentése

A m. kir. felülvizsgáló- és kiegészítő hivatal (Budapest, V. Dórfly uca 2. III. em.) felhívja az érdekelteket magyar honosokat, hogy 1925. évi január hó 15. napjáig a hivatalnál jelentsek be:

1. Az Olaszország régi területein honos olasz állampolgárokkal szemben fennálló bármely valutára szóló követeléseiket, ha azok 1925. évi május hó 25. napja előtt keletkeztek és 1921. évi július hó 26. napja előtt váltak esedékesekké;

2. Olaszország régi területein levő egyéb jogait, javait és érdekeiket, amelyeket a kereskedelmi forgalomnak Olaszország és Magyarország közti történet újravizsgálata (1919. évi szeptember 19.) előtti szereztek, vagy amelyeket Olaszország régi területeire ugyanezen időpont előtt vittek be.

A helytelen bejelentésnek tartalmaznia kell az érdekeltek nevét, foglalkozását és teljes lakcímét, valamint a követelés vagy egyéb vagyontárgy pontos összegét, vagy lírását és becsértéket, ugyancsak — amennyiben a vagyontárgyra nézve valamely olasz hatóság háborús vagy békeszerződéses intézkedést fogantatott — az eljárási olasz hatóságnak vagy hatóságoknak megjelölését, az intézkedés természetét, ügyszámát és általában mindazokat a lényeges körülményeket, amelyek a bejelentett követelés vagy egyéb vagyontárgy azonosításának és bejelentési kötelezettségének megállapításához szükségesek.

3. A fent érintett ügyekben a hivatal készségesen szolgál hétköznapokon délelőtt 10—12 óra között akár szóval, akár telefonon (168—54 és 192—49.) további felvilágosítással.

Megkezdődik a főváros üzeminek felülvizsgálása

A főváros üzeminek felülvizsgálására kiküldött bizottság hétfőn délelőtt tartja alakuló közgyűlését, a városban Némethy Károly nyulalmazott államtitkár előlkésével. Az ülésen részt vesz Ripka Ferenc kormánybiztos és Papnók Ernő pénzügyi szaktanácsos is. Az ülés az alakulás formaszaki után érdemleges munkatervet fog elfogadni, mely szerint az egyes üzemszoportok átvizsgálására kisebb alcsoportok alakulnak, a közlekedési, villáztáplálási, víz, élelmiszeri, kórházi és fűtőüzemek átvizsgálására.

Albizottság fogja felülvizsgálni az ipari üzemeket is, s remélhető, hogy ennek kapcsán Ripka Ferenc kormánybiztos módot fog találni arra, hogy iparvezetés képten az iparnak felesleges versenyt támasztó üzemeket a legrövidebb időn belül megszüntesse.

Összesen tíz albizottság létesül, melyek munkájukat haladéktalanul megkezdik.

Külön pénzügyi bizottság alakul az Államháztartás felülvizsgálásának megkezdésére, amely elsősorban azt fogja kutatni, hogy miért nem a Vésztőpénztár bonyolítja le a főváros összes üzeminek a finanszírozását.

Amint értesülünk Ripka Ferenc kormánybiztos súlyt helyez arra, hogy az albizottságok működésüket minél előbb befejezzék, s jelentéseiket megtegyék, arról azonban még nem történt döntés, hogy ezek a jelentések nyilvánosságra fognak-e kerülni.

A textilgyárak múltévi „értékőbblete” 115 millió aranykorona, a munkások heti keresete 19 aranykorona

A Textilgyárosok Egyesületének önvallomása a kötött forgalom és a vámvédelem eredményeiről

Az autonóm vámtarifája közismerten magas vámtételeinek elterjedésével kapcsolatban, s a kereskedelmi szerződéses megkötése között a Textilgyárosok Országos Egyesülete szükségesnek és tanácsosnak tartotta, hogy terjedelmes jelentésben számoljon be a textilgyárak múlt évi működéséről és eredményeiről s statisztikai adatok felsorakoztatásával legyen kiegészítve kísérletet, annak igazolására, hogy a kötött forgalom és a magas vámvédelem nemcsak egyéni gazdasági érdekeket szolgál, hanem az iparfejlesztés által nyújtott munkaalkalom révén szociális szempontból, s így közérdekből is szükséges.

A jelentésnek ellenőrizhetően statisztikai adatait nehéz bírálóit tárgyává tenni, de ha a felsorakoztatott adatokat való óknak is fogadjuk el; azokból igen érdekes következtetések vonhatók le.

A jelentés ugyanis „nemzeti vagyonszaporulat” cím alatt elszámol a textilgyárak termelése által elért értékőbbletről, vagyis a bármilyen formában realizálásra került nyereségről is, melyet a termelt árú értékének 40 százalékára

beesül. A termelt árú értéke pedig — ugyancsak a jelentés szerint — 287 millió aranykorona, amiből könnyen kiszámítható, hogy a Textilgyárosok Egyesülete az elért értékőbbletet, tehát hasznolt 114,8 millió aranykoronára becsült.

Ez a mérlegnek egyik oldala.

A másik oldalán áll az a kimutatás, mely a munkásoknak fizetett béreire vonatkozik. Ez a kimutatás 32.000-re teszi a foglalkoztatott munkások létszámát s 32 — millió aranykoronára azt a munkabérszöveget, mely évenként kifizetésre kerül. Ezek szerint tehát átlagosan évi 1000 aranykorona vagyis heti 19,2 aranykorona egy munkás keresete s e harminckétezer munkás együttes keresete a textilgyárakok nyereségének negyedére rug. Csodálatos logika kell tehát ahhoz, hogy valaki ezekből az adatokból szociális szempontokra való hivatkozással állítsa meg a vámvédelem szükségét, mikor Smith főbiztos csak legutóbbi jelentésében mutatott rá erre, hogy a textilcégek Magyarországon sok esetben 100 százalékkal drágábbak, mint külföldön.

A Kivándorlási Tanács új állásfoglalása a délamerikai kivándorlás kérdésében

A külföldi kormányok és a hajóstársaságok egységes fellépésének hatása

A kivándorlási ügyek kulisszái mögött már hosszabb évek óta igen érdekes és messzhatóan elvi jelentőségű harcok folynak. E harcok mozgató erői főként az agrár körök, akiknek elsősorban érdekük, hogy a mezőgazdasági munkások ne hagyják el tömegesen az országot, miután az a körülmény a munkások igen nagy mérvű megdrágulását vonná maga után, sőt egyes földterületeket a parlagon hagyva veszedelme is fenyegetné. Az agrár körök álláspontjukat hosszú időn át megfoglalt módon érvényre tudták juttatni a Kivándorlási Tanácsnál, mely aután hűségesebbül kifolyóan minden lehető elkövetett, hogy a földműveseket a kivándorlástól visszatartsa. Különösen a Dél-Amerika és Kanada felé irányuló kivándorlási ügyekről mindenkori megnehezítve a Kivándorlási Tanács; az Unió ellen a Kivándorlási Tanácsnak nem volt különösebb panasz, miután ez az amerikai állam egyrészt főként az ipari munkásokra jelentett előnyösebb elhelyezkedési lehetőségeket, másrészt pedig az Unió az utóbbi évek folyamán láthatólag egyre jobban megnehezítette s szorosabb korlátok közé szorította a bevándorlási lehetőséget.

Ujabbán aután a Kivándorlási Tanács egy csapásra megváltoztatta a földmunkásokkal szemben követelt eddigi magatartását s egyelőre nem támaszt különösebb nehézségeket a Dél-Amerika és Kanada felé orientálódó földműves elemekkel szemben. Ennek

a változásnak igen érdekes előzményei és okai vannak.

A Magyarország területén koncesszionálisan külföldi nagy hajóhajózási vállalatok a legutóbbi időkben sehogyssem tudták megtalálni számításait a magyarországi üzleteken, holott az itteni képviselők számára igen tetemes kiadásokat jelentenek. Tudvalevőleg a 15 engedélyezett hajóstársaság elsősorban évi 200 főtől fizek fejenként a koncesszió díja fejében, ezenkívül pedig még minden hajóegységük után külön évenként 10 főtől. Ezek az összegek nem térültek meg túlságosan a hajóstársaságok számára, főként ha figyelembe vesszük, hogy minden egyes kivándorló után még külön 1/2 főt is kell az államkincstárba beszolgáltatni. A hajózási társaságok érdekében egymásután megmozdultak az egyes külföldi államok képviselői. Így legelőször Franciaország külügyi követsége intervenciót a magyar kormánytól, majd Olaszország. A francia és olasz hajózási vállalatoknak tudvalevőleg direkt hajójárataik vannak úgy Kanadába, mint Dél-Amerikába. Ezek az intervenciók azonban jó ideig eredménytelenek maradtak, miután a Kivándorlási Tanács sehogyssem volt képes magát emancipálni az agrár körök egyoldalú befolyása alól. Legutóbb azonban az egyes külföldi kormányok má, olyan erélytel lépnek fel, hogy lehetetlen volt kivánságaik elől egyeztetlen napirendre térni. A külföldi inter-

venciók kategorikusan követelték, hogy a magyar kormányzat lássa el megfelelő instrukciókat a Kivándorlási Tanácsot abban az irányban, hogy ne gúrdítsan átíthatatlan akadályokat a Dél-Amerika és Kanada kivándorlói akará magyar földművesek számdéka ele.

Hozzájárul a kormány megmozdulásához az a körülmény is, hogy maguk a hajózási vállalatok sorra azaz fenyegetések, hogy rövidesen bevezetik magyarországi képviselőik működését, sőt öt hajóvállalat vissza is adta már a koncesszióját. Hozzájárul a magyar kincstárt elsősorban tetemes károsodások fenyegettek, de fenyegette a kormányzatot az is, hogy a mindenkori kivándorlói számdékozó elemek esleg a szükséges hajóegységeket s így a magyar kivándorlási anyag teljeseen kiköri a kormány ellenőrzési lehetőségétől s egyszerűen „elvontat” marokba lesz a mindenkori letehető kivándorlási hiánynak.

Művezekek a hatása alatt a kormány egyre részlete magatartás, hogy a Kivándorlási Tanács magatartását a kívánt mederbe terelje s ennek eredménye gyantán a nagy hajózási vállalatok máris értesítést kaptak, hogy a jövőben a Kivándorlási Tanács már nem fog különösebb akadályokat gúrdítani a Dél-Amerikába vagy Kanadába kívánszó földművesek útja elé. Mindenesetre a földművelésügyi miniszternek diszkrecionális joga lesz azonban, hogy amennyiben bizonyos vidékeken felléno mértékben megcsappanna a munkások száma, úgy véto emelhesen a további kivándorlások ellen.

Igen érdekes, hogy a magyar kormány várható döntéséről már annakidején tudomást szereztek a Dél-Amerikában és Kanadában künn élő magya, telepek, akik az óhajból várható nagyobb földműves-kivándorlás előtt máris igen jelentős parlagon álló területeket vásárolnak össze, amiket majd már az új magyar kivándorlókkal közösen kíván megművelni.

Beck Vilmos és Fiai
gyapjúárugyárai
Gross — Mezeritsch
Emerich Ditté Hempolec
Iroda:
Bécs VI, Hirschengasse 25

ZSÁKOKBAN
plombálva és fuvarokban azonnal szállít:
SZENET
tatai, kokszot, tüzfát
VILMOS szénkereskedő és bányászati rt. IV. Károly körút 14
Telefonszámok: József 2-28, József 2-50, József 2-60. — Baktar: Józsefvárosi p. n. IV. kapu. Telefon: J. 32-02

Sugár
Magyarországon a legregibbi!
SOFFÓRISKOLA!
Leikkamereben kitanít!
Nem kell próbálni, minél előbb, hogy az ország legjobb vezetői (soffőrjei) tanítványaink kézi kezükkel ké. Még mindig a legelőbbben tanulunk.
Várni válszért! elvárni!
VIII. Tavaszi Vándorlás kezdésére 6. Ungvár Jéza. 112-45.

WARENHAUS KLEA
VI, MARIAHILFERSTRASSE 85-87
SOLIDESTES, BILLIGSTES KAUFHAUS, WIEN

Aranykorona és adó mérlegét elkészítik, könyvelését ellenőrzik, ellátják, társas Hofbauer Testvérek elszámolását felülvizsgálják IV. Múzeum körút 31. Telefon József 112-28

Megjelent az osztrák aranymérleg törvénytervezet

Az osztrák kormány — amint mi is számunkban jeleztük — újév után közölte az aranymérlegről szóló törvényjavaslat hivatalos tervezetét.

A tervezet felöleli az aranymérlegre való áttéréssel kapcsolatos összes kérdéseket és ennek megfelelően szabályozza az alaptöke és a részvények névértékének kötelező nagyságát, a kisebbségi részvények védelmét, a tőkezaportítás és az adózás, valamint illetékügyet.

Egyik legfontosabb része a javaslatnak az, amely kimondja, hogy az aranymérleg rendszerre áttérő vállalatok részvényeinek névértéke 30 alaptökejük pedig 90.000 shillingnél nem lehet kevesebb. Ez a megállapítás enyhébb, mint az e. s. o. törvénytéke 50 és az alaptöke minimuma 100.000 shillingben volt megállapítva. Az újonnan létesült vállalatok alaptökejének minimumát 300 ezer shillingben szabja meg a tervezet.

Az alaptökekről és tőkezaportításról szóló rész kimondja, hogy a társasági vagyonnak megállapítása alkalmával egy részvényre nem juthat több 150 shillingnél. Ilyen esetben új részvények kibocsátásával kell a felesleg elhelyezéséről gondoskodni. A kisebbségi részvényesek érdekeit szolgálja az az intézkedés, amely szerint ha a részvények 25%-át képviselő részvényesek a részvényösszevonással nincsenek megelégedve, választott bírósági eljárás kérhető. A választott bíróság összehívásáról a postatakarék fog gondoskodni, elintéztében a német javaslatlál, ahol ez a feladata a kereskedelmi kamarák számára van kijelölve.

Miután az alaptöke és a részvények névértékének megállapítása számos részvényösszevonást tesz szükségessé, intézkedik a tervezet a részvényösszevonások alkalmával származó töredék részvényekről is és jogot ad a töredék részvények tulajdonosainak, hogy a részvények későbbi átvételére összeállhassanak. A vállalatok kötelesek a töredék részvényesek kívánságára az őket megillető részvényeket visszatartani.

Az aranymérlegre való áttérés a kötelező shillingszámítás életbelépeése után fog megtörténni, még pedig úgy, hogy előbb az iparvállalatok, azután pedig a bankok fogják elkészíteni aranymérlegeiket. A tervezet külön fejezetben foglalkozik az aranymérlegre való áttéréssel kapcsolatosan felmerülő adó- és illetékügyi kérdésekkel. Adómentességet állapít meg a tervezet az aranymérlegre való áttérés alkalmával a megnyitott mérleg és az előző mérleg adatai között az áttéréssel kapcsolatosan jelentkező különbözetre.

Szerdán kezdődnek a forgalmiadó-ankétek
A pénzügyminiszter az érdekeltektől vár reformjavaslatokat

Nincs egyetlen oly adó, nemcsak Magyarországon, hanem a civilizált világ egyetlen államában sem, amely annyira jogos panaszt és sok helyütt már elkeseredésbe átszápó ellenszenvet váltott volna ki, mint a magyar forgalmi adó rendszere.

Az adó felszámításával járó kellemetlenségek, az ellenőrzésnek minden kíméletlen mellőző bontalítása, az adóellenőrző közegek prepotens eljárása, az adó nyilvántartásához szükséges nyomtatványok labirintusa, az átmenet nélkül bevezetett drákói büntetések, nem utolsósorban pedig a forgalmi adónak

az egész üzleti élet forgalmát megbénító közgazdasági kihatása

és a blokk-rendszerrel való kísérletezés példátlan ellenszenvet váltott ki ez iránt az adó iránt nemcsak az adózókban, hanem az iparos- és kereskedőtársadalomban, hanem a fogyasztó közönség körében is, amely rövid idő alatt saját bőrén érezte ennek az adónak drágító hatását.

Ennek a teljesen indokolt ellenszenvnek és a forgalmi adó számtalan hibájának tudható be az a súlyos kűzdelem, amelyet a gazdasági élet a fogyasztóközönség segítségül hívása mellett ezen adó ellen folytatott, s amelynek során egyes közegek és városok iparosait és kereskedőit, különösen ahol a blokk-rendszert is bevezették, az üzletek bezárásával is tüntettek ezen adó ellen.

A gazdasági életnek elsősorban nem a forgalmi adó ellen volt és van kifogásuk, hanem

annak beszedési és ellenőrzési módszere ellen.

A küzdelem sem irányult tehát az adómag ellen, hanem az adóval kapcsolatos zaklatások ellen. Ezeknek a megszüntetését a gazdasági élet az osztrák rendszer meghonosításától remélte, amely lehetővé tette volna a forgalmi adónak egy helyen, a termelés és a behozatal helyén való lerovását és a további árforgalomnak adómentesen való lebonyolítását. Ez a rendszer nemcsak az adóalanyok számát csökkentette volna, hanem az üzleti forgalom fellendítését is előmozdította volna.

A pénzügyminiszter azonban, nyilván politikai tekintetből, t. i. az östermelék megadóztatásának elkerülésé céljából elvileg ellene van az osztrák rendszernek, bizonyos reformokat azonban a közvélemény nyomása és a kiszáradó-képviselők követelése folytán mégis kénytelen lesz életbelepíteni.

Hogy milyen természetűek lesznek ezek a reformok, erre nézve a pénzügyminiszternek a legteljesebb hallgatásba burkolózik, s még azt sem lehet tudni, vajjon

van-e idevonatkozólag a miniszternek valamely terveze, vagy pedig az érdekeltektől vár-e javaslatokat.

Azok az emlékek, amelyeket a pénzügyminisztérium e tárgyban tartani fog, január hó 7-én délután 5 órakor kezdődnek, s az érdekeltség azt várta, hogy a pénzügyminisztériót legalább vizlatot fog kapni arról az anyagról, amely tárgyalás alá kerül.

A pénzügyminiszternek az OKISZ-hoz intézt meghívása azonban e tekintetben is csalódot keltet, mert e meghívó csak azt jelenti be, hogy a pénzügyminiszter út a forgalmi adó reformjára vonatkozó tárgyalásokat meg akarja indítani, arról azonban nem szól semmit, hogy a tárgyalások alapjául milyen reformtervezet szolgál.

Sok körülmény szól amellett, hogy a pénzügyminisztériumnak nincs semmiféle kidolgozott javaslata, hanem az érdekeltektől vár reform-tervezeteket. Emellett szól többek között a meghívó szövege is, amely arra kéri az OKISZ-t, hogy a tárgyaláson előadandó kívánásait pontokba foglalva és lehetőleg részletesen kifejtve egyúttal írásban is nyújtsa be.

Ilyen körülmények között az OKISZ kénytelen lesz eredeti álláspontjához ragaszkodva a kereskedelmi zavartalan menetének érdekében az egy helyen, egy összegben lerovandó forgalmi adó rendszer mellett kitartani.

A 7-én kezdődő tárgyalások remélhetőleg hű képet fognak a pénzügyminiszter elé tárni arról az általános elkeseredésről, amely a gazdasági élet egész területén urrá lenne, ha a kormány a jelenlegi zaklatórendszer fenntartását határozná el.

A Commerce-Club közgyűlése

December hó 30-án tartotta a gróf Vay-palota termében 1924. évi rendes közgyűlést. A nagyszámban megjelent tagokat Eber Antal udvtan. elnök üdvözlölte és nagyhatású megnyitói beszédében rámutatott arra, hogy a klub a budapesti commercialis és bankvilág társadalmi életében milyen fontos szerepet játszik. Mifőta a klub új helyiségeibe beköltözött, még intenzívebb klubélet fejlődött ki és a különböző esztélyek nagyszámban hivatva lesznek a jövőben is klubtagjaikat minél gyakrabban összehozni helyiségeikben. A kezdeti nehézségei után immár megtermette gyűmölését az a munka, mellyel a klub kezdeményezői addig a nehézségeket áthidalgalták. Az elnök megnyitói szavai után kishábi dr. Strasser, Elemér terjesztette elő a választmányi jelentését, melynek elfogadása után a közgyűlés a választmányi felmentését megadta. A kisorsolt választmányi tagok helyett a következők

választattak meg a választmány új tagjainak: Barczén Gábor, Ben József, jános Engel Aurél, dr. Herz Henrik, Marton Gyula, dr. Reiss Jenő és dr. Urbanovits G. Zoltán. Igazgató: dr. Kishábi Strasser Elemér. A közgyűlést klub-vacsora, majd választmányi ülés követte, melyen a legközelebbi estélyek programját beszélték meg.

Előkészületek a Nemzetközi Vásárra

Amint jeleztük, a szokásos tavaszi árumintavásárok helyett az idén a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara 1925 április 18 és 27-ike között nagyarányú Nemzetközi Vásárt rendez, melynek előkészületei már szorgalmasan folynak. A rendezésben a budapesti kamarák kívül részt vesznek a vidéki kamarák, továbbá a kereskedelmi és ipari érdekeltségek is.

A Budapesti Nemzetközi Vásár irodája, mely Szemere ucca 6. szám alatt, a Kereskedelmi és Iparkamara helyiségében van, igen sok kedvezményt és könnyítést biztosít a vásár résztvevői számára. Így az áruminták díjmentesen szállíthatók vissza, a vásár területére a vámhatóságok vámzáradékaként kezelik, az összes magyar vasutak, valamint a MFTR és a Dunagőzhajózási vállalat is a vásár tartama alatt feláru menetdíjjal lehet a vásárra és visszautazni.

Az összes magyar külképviseleti hatóságok a külföldi vásárlatókat útleveleik 50%-kal olcsóbban látmozgák, a magyar határ külföldön nem látmozott útlevelekkel is átléphető és a vizumot utólag feláru a vásár területén is meg lehet szerezni.

A Nemzetközi Vásár rendezése már eleve gondoskodott arról, hogy a vásárra érkező idogének elszállásolása fennakadás nélkül történjék. Az ideg-Hivatala szállásolja el és gondoskodik a vásárra érkezők olcsó ellátásáról. Az 1925. évi Budapesti Nemzetközi Vásáron a következő szakmák vesznek részt:

Üveg, porcellán, majolika és agyagipari, norinbergi, jüték- és dísznűruék; hangszerek; nemestéműruék és iparművészeti munkák; papírárúk és irodabeszerelések; bőrárúk, cipők; fa- és bútortipar; acél, fémárúk és látszeripar; vas- és fémárúk; villamosságipar; világiatási eszközök; közlekedés és szállítási; vegyszerei ipar; gumiarúk; élelmiszerek; építőipar; östermelés.

A Budapesti Nemzetközi Vásárra való jelentkezés határideje 1925 január 31. A vásáron természetesen belföldi és külföldi cégek egyaránt részt vehetnek, elsősorban azok a hazai cégek, amelyek árucaikukat önmaguk állítják elő, továbbá komoly nagykereskedelmi cégek is. Az árúk kirakása 1925 április hó 6-án kezdődik és annak április hó 17-én déli 12 óráig teljesen be kell fejeződni. A vásár ünnepélyes megnyitása április 18-án délelőtt 10 órakor lesz a városlegi Iparcsarnokban és a körülötte fekvő többi csarnokokban.

A Nemzetközi Vásárral egyidejűleg az Országos Magyar Iparművészeti Társulat is, fennállásának 40 éves jubileuma alkalmából az Andrássy úti régi Műcsarnokban iparművészeti kiállítást rendez.

Einzig Henrik VII. Károly Körút 19. Tel. 123-27. Kisebbségi képviselője

Magyar kir. udv. szállító
Alapítattott 1850

SEMLER J.

Magyar kir. udv. szállító
Alapítattott 1850

Értesíti igen tisztelt vevőit, hogy
J. SEMLER
London, 14 Golden Square

békemindőségű őszi és téli ujdonság, melyek a legkényesebb ízlést is kielégítik, legolcsóbb árak mellett árusítja

Maradékok mélyen leszállított áron!

Frakk- és szmokingkelmék a legnagyobb választékban!

Főüzlet: Bécsi ucca 7. (Deák Ferenc ucca sarok). Fióküzlet: IV, Koronaherceg ucca 9. szám

Tranzitőfuvarkezelvényeket adunk Romániának. A MAV. vasérek, vas, acél, állóállat és örlemények szállítására vonalain tranzitőfuvarkezelvényeket állapított meg Romániának a Magyarországon áthaladó küldeményekre.

A Postatakarékpénztár jutalékának leszállítása. A Postatakarékpénztár által felszámított költségek és jutalékok csökkentése ügyében a GYOSZ. néhány hónappal ezelőtt átiratot intézett a Postatakarékpénztárhoz. Ez válaszában utalt arra, hogy a szóbanforgó költségek lényegesen alacsonyabbak, mint azok, amelyeket hasonló műveletekért a bankok felszámítanak és így niúsen módjában a leszállítást megfontolás tárgyává tenni. A GYOSZ. most újabb hasonló kérdéssel fordult a Postatakarékpénztár igazgatóságához, amely most már a legrovidebb időn belül hajlandó erről a kérdéssel az érdekeltekkel tárgyalni.

Az OKISZ közleményeit Szarka István dr. szerkesztte

FIGYELNI! ÚJ CÍM!

MOSKOVICS EMIL
KÖZP. IRODÁI
VI, Berlińi tér 3
Westend üzletházba áthelyezve

TELEFÓNSZÁMOK:
2 23, 165-25, 191-34

FIGYELNI! ÚJ CÍM!

Pártos, Grosz és Tsa
posztó-, bélesnagykereskedés
VI, Király ucca 8

Nagy választék:
Eltérít, vendégség, tűzoltó,
közszállítási és kocsi posztókban

Donáth Jenő és Társa
Budapest, IV. Petőfi Sándor ucca 11
S. addington & Co Ltd
londoni postagárvány
egy vezérképviselet

SUGAR ARNOLD
üzletház Budapest V, Sas ucca 29.
Kendő-, zsebkendő- és divatárnyagkereskedő. Állandó dús raktár.

OTTO TAUSSIG & Co., WIEN
galler-, kézelő- és inggyárának
magyarországi vezérképviselete: **HERMANN MIKLÓS** Budapest VI. O ucca 11
Telefonszám: 169-89

FOGÁSZAT-DENTIST
MÁRFAI ARTÚR ALL. VIZSGÁZOTT FOGÁSZ
IV. KÁROLY KÖRÜT 26

Rákócziút 74.

MAGYAR DIVATCSARNOK

Rákóczi út 74.

Büchler Zeigmond és Társa, Budapest.
Gyors-, teher- és gyűjtőforgalmak
TELEPEK:
Wien, I. Biberstrasse 8 — Brünn, Daveldni 6. — Warnsdorf, Carl Wagnerstrasse

Erasmó M. Reda Biella

41
Textilwaren aller Art
Representanz von Textilfabriken

Holtzer S. és Fiai
kézműru nagykereskedés
Saját kikészítései fehér- és nyomatárú
Budapest, Zrínyi ucca 17 119

Holtzer Viktor, Budapest
ékszerész, arany- és ezüstműves
Gyár és raktár: **IV. Károly körút 10** (Hémen)
Vilamos erőre berendezve. Készít mindenféle ékszer-, arany- és ezüstművet, alkalmat és javítást. Állandó raktár mindenféle ékszer, arany-, ezüstárúban és órákban. Telefonszám: 116-24

Bloch és Fischer
rövid-, szövött és norinbergi árú nagykereskedés
19
Budapest, VII. Károly körút 13

Zsebkendők, női fűzők, textillárú nagy-bani behozatata

Alapítva: 1883 Telefon: József 115-22
Hochstädter Mór és Fiai
könyv-, gyermekruha-, női- és férfifehéreművek gyára
Budapest, VII. Károly körút 13. sz.

PLATSCHER VILMOS
25 férfiruha áruháza
Budapest IV, Károly körút (Központi vérosház) Telefon 11-78

NEURATH IGNÁC
39 posztónagykereskedés
BUDAPEST IV, Károly körút 5
Alapítva: 1882

Eibenschütz S. Sándor
szövetárú- nagykereskedés
V, Sas ucca 4 Legnagyobb raktár az országban és férfi szövetekben

26 Legjobb minőségű
férfi- és nőiszövetek
legolcsóbb bevásárlási forrása
FRIEDMANN FARKAS
divatárúháza VII, Király ucca 11. sz.
Eladás nagyban és kicsinyben!!

FEHÉR GÉZA
Textil és divatárnyagkereskedés
Budapest, V, Nagykorona ucca 24.

SUGAR ÁRMIN
POSZTÓ, PAMUT- ÉS BÉLES-
ÁRÚ NAGYKERESKEDÉS
NAGYKORONA UCCA 11 SZÁM

WEISZ SÁNDOR és RÓNA
12 posztó- és bélesárnyagkereskedés
BUDAPEST V, ARANY JÁNOS UCCA 22

HERLINGER ÉS RUBEL
posztó- és bélesárnyagkereskedés

44
Fűzőlet: Bálvány ucca 18
Detailüzlet: Dohány ucca 16

STEINHARDT TESTVÉREK
VII. Király ucca 1
Rövid- és szövöttárú nagykereskedés 3

GROSZ ADOLF
33 Posztó és kézműru nagykereskedés
Budapest, V, kerület Vilmos császár út 12
Telefonszám: 110-40.

Roltzer Emil
2 Posztó- és bélesárú nagykereskedés
VI., Anker köz 4. sz.

Wolner Máttyás divatárnyagkereskedés
vidéki kereskedők és konfekció-árusok finomabb szövött-, selyem- és moskóelméleti kisébb méretekben is nagyban árban szereshetik be.
Budapest, VI. Andrásy út 3

Könyv-, írószert- és Papirkereskedelmi Rt.
A „Kultura” könyvlerakata, a „Honoraria” kereskedelmi szaktanfolyam gyakorló üzeme
Budapest VI, Gyár u. I. I. em.

Tankönyvek, szépirodalmi könyvek. Iskolai felszerelések, könyvkötő anyagok. Irodalmi cikkek, Műszaki cikkek. Üzleti könyvek kitűnő minőségben és olcsó áron kaphatók. A tanév elején a tanulóknak ingyenes könyvkötészeti tanfolyam

SCHMOLL-PASZTA
GYÁRTJA: SCHMOLL ÉS KALLÓS RT., BUDAPEST V. VESŐ U. 7. TEL. 31-18

Porges és Társa Rt.
textilárnyagkereskedés Károly körút 19
5 Vezérigazgató: Wild Jenő.
Igazgatók: Baum Mór és Sonnenschein Béla

EPSTEIN ÉS PFEIFER
TEXTILÁRÚ-NAGYKERESKEDÉS
BUDAPEST, V SAS UCCA 6

„ATLASZ”
GYAPJÚ ÉS PAMUTÁRU KERESKEDELMI RT
EXPORT-IMPORT. TEXTILÁRUK 10
BUDAPEST, V., MÉRLEG UCCA 12, SZÁM

KLINGER IG.
gyapjúszövet-gyárainak:
Neustadt an der Tafelflektó
i. B. Jungbunzlau i. B.
Kratzau i. B. Dalowitz i. B.
vezérképviselete Magyarország számára
Bécs, Zelinkagasse 4

Kovács Ernő
13 posztónagykereskedés
Budapest V, Nagykorona u. 15

Csomagolópapíros
64
LÉVAI SANDOR
papírnagykereskedésben.
Telefón: 199-00, 190-18 Budapest,
VI., Andrásy-út 35

Réfi Sándor és Tsa
52 posztó- és bélesárnyagkereskedés
Károly körút 15. szám

SOMOGYI ÉS NEUBRUN
29 Telefon 73-08
Budapest V, Bálvány ucca 13

NŐI- ÉS GYERMEK-FELÜLTŐ-ÁRUHAZ
SEINER ÉS KLINGER
BUDAPEST IV, KOSSUTH LAJOS UCCA 17
TELEFÓN JÓZSEF 111-54 101

Auspitz Mantréd
posztó- és textiltágyarak képviselete
Budapest V, Mérleg u. 12

Schwartz és Hirschberg
pamutszövet- és bélesárnyagkereskedők
A Budapest—Warnsdorfi Pamutszövetgyár R.-Társ. egyedárúsítói lerakata.
Budapest V, Zrínyi ucca 15 48

KIZAROLAG ENGROS ELADÁS

FENYVES DEZSŐ RT
BUDAPEST BÁLvány UCCA 13

WEISZ H. ÁRMIN
Budapest, Károly körút 13 (az udvarban)

Gomb és varrókellékek kereskedése

Deutsch Mór és Fiai
Vilmos császár út 6 83
Férfi-, női- és gyermekruhagyár. Szőrmé-
áruháza. Posztó- és bélesárú nagyban

Mister Smoking

összes mondanivalóival, hogy hazamehesen, mert látom, nagyon dímos.

— Igaza van, álmos vagyok, de nem mintha a Szilvesztert nem aludtam volna még ki, hanem képzelje csak, amióta külföldről haza jöttem, az egyik pesti szállóban lakom és bizony egész éjjel nem alszom...

— Miért nem alszik? Talán a muzsikát?

— Dehogy a muzsika, hanem egy szállóban lakom Haskell úr gírléjével, akik úgy dalolnak és füttyölnek, mint a kis madárkák a fák golyóján. Nagyszerű hangulatban vannak a kicsi görlekek, pedig Haskell ugyancsak megoldoztatja őket a Fővárosi Operettszínház színpadán, ahol reggeltől estig próbálják a Halló! Amerikát című revüt. Mindent a Haskell tanít, ő is rendez és nehéz volna eldönteni, minek volna jobb a mister: rendezőnek-e vagy táncmesternek.

— Könnyű neki...

— Könnyű hát, hiszen évekig táncmester volt Amerikában, itt meg Pester meg volt csak mellette van az a jó Szabolcs Ernő, meg Bródy Pista, akik a nehéz leckeit megoldják, a könnyű feladat meg amúgy is magától megy.

— Ebben igaza van, de azért mégis remek lesz az a revü.

— Hát az igaz. Bizony az remek lesz. Képzolja csak, üvegipőben járnak majd a színészek az egyik jelenetben.

— Csak össze ne törjön, mint a Vig-színházban.

— Nem. Ne féljen. Most már vigyáznak. Azért hozzák a „Délihábot”, amelynek nagyszerűbb darabot maga még nem látott. Nem hiába, hogy világsikere volt és Stockholmban éppen úgy ismerik, mint Jokohámában. Azt például tudja-e, hogy New-Yorkban egyszerre két színházban ment egy éven át a Délibáb, „Fata Morgana” címmel. Pontosan kerek négyezer darabot hoztak színre egy estendő alatt a hatalmas amerikai metropolisban és állandóan télt ház nézte végig, ami pontosan négy millió embert jelent.

— Ez már valami. Nálunk bizony jó pár év kellene ahhoz, hogy egy darabot ennyi ember lásson.

— Jó pár év? Nos mondja már, ha úgy mennének a darabok, mint Karácsony helében, akkor egy-kettő hitelne a négy millió. Olyan szűfolt hízeltek voltak, hogy a direktoroknak elélti szemük-szájuk. Nem készülték szűfolt házakra. De azért minden rendben volt, a pótszékek szépen felsorakoztak és így mindenki bejutott a karácsonyi előadásokra. De képzolja csak, Szilveszter-estén még a miniszterelnök úr ökegyelmessége is színházban volt. A miniszterelnök a Renaissance Színházban megnézte Lengyel Menyhért „A waterlooi csata” című vígjátékát és hogy nagyokat nevetett a filmgépet alapító amerikai mőkődin. Vass József hegyelmes úr meg a Városlát Színházban megnézte a „Cigány”-t. Meg is lepődött Molnár Aranka meg Rózsahegy Kálmán. A két briliáns főszereplő, akiknek Ferenczy főrendező előadásokiban jelentette, hogy vastapsot kaptak a felvonás alatt.

— Vastapsot, felvonás közben?

— Igen Vass József tapsolt a nyíltszínen játszó Molnár Aránaknak és Rózsahegy Kálmánnak.

— És?

A legszebb Jackie Coogan film A flandriai fiú

Royal Apollo Urania

SZÍNHÁZ

Góth Sándor, a Magyar Színház igazgatója

Nagy változások a színházak körül

A színházak kulisszái között először csak suttogtak arról, később azonban már tányként kezdtek emlegetni, hogy Góth Sándor és felesége megválnak a Vig-színházról, az Unióhoz szerződnek, ahol Góth Sándort kinevezik a Magyar Színház igazgatójává. E híresztelés valóságának megerősítésére szolgált az az incidens is, ami legutóbb Góth Sándor és a Vig-színház között lejátszódott és amelynek az volt a következménye, hogy Góth Sándor és felesége visszaadták a „Délihább”-beli szerepüket.

Jól beavatott forrásból arról értesülünk, hogy az incidens után Góth Sándor azonnal megkezdte tárgyalásait Faludi Jenővel, amelyek már a legjobb mederben voltak, amikor Faludi Jenőnek hírtelen Berlinbe kellett utaznia. Faludi elutazott azzal, hogy néhány nap múlva hazaérkezik s akkor újból megkezdte a tárgyalásokat, amelyek az Unióbeliek véleménye szerint egészen bizonyos, hogy sikerre fognak vezetni.

Ezekkel a tárgyalásokkal egyidejűen más tárgyalások is folytak az Unió központi irodáiban, amelyeket ugyan megszakított Faludi berlini útja, de amelyek egészen bizonyos, hogy egészen új alakulatokat fognak teremteni. Arról van ugyanis szó, hogy Zerkovits

Bélát, az ismert zeneszerzőt, kinevezik a Blaha Lujza-Színház igazgatójává. Ez már régen aktuális kérdése az Uniónak és teljessébe eddig csak azért nem ment, mert a Blaha Lujza-Színház mostani igazgatóját, a kitűnő Emőd Tamást nem akarták megbántani.

Most azonban találtak egy olyan platformot, amely minden irányban kielégíti az igényeket. Ha Zerkovits Béla vállalja a Magyar Színház vezetését, akkor Emőd Tamásra a Belvárosi Színház vezetését bízzák, amelynek tudvalevően évek hosszú sora óta nincs igazgatója. Arról is szó került, hogy Lakatos László, az Unió színházak nagytehetsége dramaturgja, megunta a színházat, megváltik attól és újból újságíró lesz. Ebben az esetben az Unió Liptai Imrét, a vörös ember egyik diadalmas szerzőjét nevezi ki az összes színházak dramaturgává.

Szó van még arról, hogy ha Király Ernő visszaszerződik régi sikereinek színterére, a Király Színházhoz, Kosáry Emma is a Király Színház vendége lesz, legalább is egy operettre.

A színházi körökben természetesen élénken tárgyalják ezeket az ügyeket, amelyek az Unió színházainak egészen más képet fognak adni.

— És a „vass”-taps igazi vastapsá változott, mert bizony a második felvonás után háromszor kellett felhúzni a vastággöngyöt, úgy tapsolt a nagydérmű közönség.

— Valami pletykaféle nincs a tar-solyában?

— Dehogy nincs, az akad mindig.

— Akkor hát mondja.

— Mondom. A szép asszonyoknak, akik a pénzarisztostrátdé szalonjaiban mindenki ismer, nagyon megtezték egyik művésznél és ezért minden dídot este megjelent abban a színházban, ahol a művész játszik, lelték a nézőtér első sorának középső szőlyébe és régipat-sallta az előadást. Már vagy harminceszor nézte meg a darabot úgy hát nem csoda, hogy a harmincadik előadásban, amikor a művész meggakadt, a nagyságos asszony felsúgta a szerepet, de olyan hangosan, hogy még a harmadik sorban is meghallották. Volt nagy nevetés a szőlyéki lakói között és miután egy-két társasági belső is jelen volt véletlenül, hát nem csoda, hogy az esetnek híre ment és nagy derült-séget keltett a felsőbb társaságokban.

— Valami jó szilveszteri mókáságról nem ad le jelentést?

— Dehogy nem. A legjobb hangulat a Fészek-ben volt, ahol nem kisebb ember ült a jazz-band dobján, mint Molnár Ferenc. Ő volt a dobos, de még milyen dobos. Egyetlen egy taktust sem tévesztett el, de szerencse is, mert ő ült a taktust a kis Faludi Jánosnak, Faludi Jenő vezér fának, aki most először mutatta be táncstudományát. Faludi Janosnak nagy sikere volt, pedig egy kavés csészét is levert a tánc hevében.

— De nem lesz belőle baj?

— Ugyan, hogy gondolja. Hiszen Szilveszterkor nem számít egy kavés-csészés.

— Az igaz. Hát a kedves Drégelyvel mi van?

— Nem mondhatok semmi rosszat róla, olyan nagy sikere van a Liptai Imrével írt „Vörös ember” című darabjával, hogy a Magyar Szin-

ház estéről-estére tele van közönséggel. A multkor különben egy ismeret művészbarát bankdirektor meghívta Drégelyt ebédre és utolsó fogásul persze sajtot hoztak.

— Ementilit vagy grójerit parancsol — kérdezte a szives házigazda.

— Nem, köszönöm, egyiket se. En már csak a „Liptai”-nál maradok.

— Jó vicc. Tud még ilyet?

— Hogyne, csak kérni kell. A multkor az egyik újság megírta, hogy Lengyel Menyhért villát vásárolt és az udvarra természetesen mandulafát ültetett. A hír ilyenformában is megfelelt az igazságnak, csak azt kell hozzátenni, hogy Lengyel Menyhért nem egyedül lakik a villában, hanem Fenyő Mikszával, aki viszont a parilis kedvéért a mandulafák mellé fenyőfát is ültetett.

— A mandulafáról jut eszembe. Mi van Hegedűs Gyulával?

— Még mindig nem gyógyult meg teljesen. Már fent sétálgat a szabadban, olvasgat csendesen, de bizony még elvált néhány hét, amíg felép-het.

— És Fedák?

— Remekül van. Zsassa ma jobb, mint valaha. Olyan sikere van az „Antónia”-ban, hogy csak úgy rang-nak a falak a tapasoktól. Ha Zsassa a színpadra lép, mindig megijednek a jegyződők, mert olyan nagy a tapsvihar, amilyet bizony a régi Antónia óta nem mhallottak.

— Mond még valamit?

— Ezen a héten már nem, de majd a jövő héten. Isten áldja meg.

RÖVID HIREK

KISS FERENC

a Marica grófnő századik előadása után Párizsba utazik, majd hazajön és a miskolci színházban vendég szerepet néhány napig. A Nemzeti Színházban csak tavasszal lép fel.

NEMET VENDEGEK

Jönnek az Unióhoz tavaszra. Szerződötésükéről Faludi Jenő vezérigazgató most tárgyal Berlinben.

RELLE PÁL

drámáját elfogadta a Nemzeti Színház.

FARAGO JENŐ

operettje lesz a Blaha Lujza Színház legközelebbi udjonsga.

A HALLÓ! AMERIKA!

című amerikai revü bemutatója e hónap 27-én lesz a Fővárosi Operettszínházban. A premier előtt három estén nem lesz előadás.

• Divatvirág lett a Krizantém a Városlát Színház diadalmas operettje révén, amelynek kacagató szövegéről, pompás muzsikájáról, ragyogó kiállításáról a táblás házak közönsége a legjobb hírt vitte szét a fővárosban. Alprá Gitta, a M. Kir. Operaház tagja, Vigh Manó, Molnár Vera, Galetta Ferenc, Szilágyi József, D'Arrigo Kornél és Szirmay Vilmos nagyszerű együttesével e héten kedden este, csütörtökön és vasárnap este kerül színpadra a népszerű magyar operett.

• 78-85. „Marica grófnő”, Kálmán Imre legnagyobb világsikere 78-85-ször kerül színpadra a jövő héten a Király-színházban. Minden este táblás ház, premier siker, Lábass Juci, Vajda Flóra, Pálmay Ilka, Kiss Ferenc, Bátkai, Latabár, Vendrey, Szirmai, Raskó briliáns együttese.

• 25-ösödik játsszák a Vörös Ember-t, Drégely és Lippal hallatlanul mulatságos vígjáték sikerét pénteken este a Magyar Színházban. A hét minden más estéjén is — csütörtökön kivételével — „A vörös ember” megy.

• Monna Vanna híres szerelmes története elevenedik meg pénteken, január 9-én este a Városlát Színházban Abrányi Emil pompás operájával, amely a kiváló szerző vezényletével ekkor kerül először színpadra a Városlát Színházban Monna Vanna bemutatója. Az új vezetőiség első nagy operai eseménye lesz egyben Bodó Erzi, Halmos János, Kovács Dezős és Pajor Odón ragyogó új operai együttesének bemutatkozója is. A nagy érdeklődéssel várt magyar operai előadását hétfőn ismétlik meg.

Renaissance Színház

Lengyel Menyhért komédiája

A waterlooi csata

• 300-ik előadás büszke jubileumát ünnepli a „Sasfók”. Csütörtökön, január 8-án este játssza a Magyar Színház 300-adszor Edmund Rostand csodálatos költői remekművét, amely Abrányi Emil fordításában már joggal számít magyar klasszikusnak. A 300 előadás a magyar színházi kultúrának világraszóló dokumentuma és messze földön is hirdeti a magyar műveltség fölényét. A jubileusi előadásban a címszerepet természetesen Törzs Jenő játssza, akinek reichstadti hercege ma már fogalom.

• Alprá Gitta tüneményes kolaratúr művészeté valóságos művészi élmény a Városlát Színház közönségének. A fiatal primadonna e héten kedden, csütörtökön és vasárnap este énekel a Krizantém, Nádor Mihály nagyszerű operettjének főszerepét.

• A Vig-színház jövő hetének nagy eseménye a Délibáb szombati bemutatója lesz. Kivételesen érdeklődéssel várják Vajda Ernő színművét, amelyet világsiker híre előz meg. A Vig-színház parádés szereposztásában és stíluszerű, szép kiállításban hozza ki a Délibáb-ot. A bemutatóig a műsor úgy alakul, hogy vasárnap, hétfőn, kedden és szerdán az Antónia kerül színpadra Fedák Sári búcsú-felépésével. Csütörtökön és pénteken a Tükörfolyó, Bernstein Henry szenzációs színművét játsszák. Vasárnap délután az Üvegipődt adják.

Január 9-én pénteken

ROYAL APOLLOBAN és a KAMARABAN

Veszedelemesen terjed Budapesten az ideges szem- és szájrángatódzás

Növekednek a tömeghisztéria különféle szimptomái

A napokban egy jónévi fővárosi ideggyógyászal akadunk össze a túltöltött villamos hátsó peronján. Alig helyezkedtünk el nagyneheze a kocsik egyik sarkában, egy idősebb, lógóbajuszu ur a közelünkben hatalmas patallát ocsótt, mert a szomszédja valahogy a lábára lépett. Mialatt a különféle szidalmak egész öznével halmozódtak el egymást, az ideggyógyász ismerőstünk hirtelen halkán odaszólt nekünk:

— Tessék csak a nagybajuszu ur képére nézni, micsoda furcsa ábrák jelennek meg a szeme körül, meg lent a szája felé.

Ahogy odatekintettünk, az első pillanathban szinte kacagó kedvünk támadt, olyannyira groteszk vonások s rángatózások nyilataltak át a magából kikelt uriember arcán. Pár pillanattal később azonban már elhalt a kacagó kedvünk. Az ideggyógyász ismerőstünk szakszerű magyarázatba fogott:

— Azok a kómiikus rángatózások annak az urnak a kápen ott, bizony korántsem egyedülálló jelenségek a mai megrökkant idegzett emberek társadalmában. Csak tessék egy kissé alaposabban szemügyre venni az uccán járókat embekek, a kávéházakban ülő vendégeket, a színházak, kabarék látogatóit, s hamarosan arra a meglehetősen szomorú tapasztalatra kell szert tennünk, hogy a mai városi emberek igen jelentős hányada szinte állandó ideges feszültséget hord magával s ennek az állapotnak a szimptomái sok esetben olyan furcsa torzulásokat, antoroktat idéznek elő az arcban, mint annál a veszekedő uriembernél. Nem is kell valami különösebb feltevéstől kedélyállapotba kerülniük, ezek a furcsa jelek, szem és szájrángatózások sok esetben minden külső ok nélkül, pusztán egy belső inger rezonanciájaképpen hirtelen megjelennek az arcban.

— A pácienseim között van például egy jónévi idősebb operatőrnek, aki egy kissé hadilábon áll ma már a magasabb hangokkal, s mikor ezeket kell énekelnie, hirtelen a legkómiikusabb antorok jelennek meg az arcán, úgy hogy — szegény — kénytelen szinte hátfelfordítani ilyenkor a publikumnak. Van azonban kívül a pácienseim között egy egész sor tönkrement zöszéd, akiknek arca — miközben látszólag a legjobb hangulatban vannak — hirtelen pokoli grimaszokat mutat. Akad egy hölgybetegem, aki például gyakran minden különösebb ok nélkül egyszerre bandzsitani kezd és pedig anélkül, hogy ő maga ezt tudná. A hozzátartozói tették rajta ezt a megfigyelést a baj kezdetén.

— Egész sereg ilyen páciensem akad az állásukból elbocsátott tisztviselők sorából. Itt persze a különféle anyagi momentumok idézik elő azt az erős idegbeli depressziót, melynek feszültes olykor egy-egy kínos arcrángatózáson keresztül próbál elvezetéshez jutni.

— Ezek a szem- és szájrángatózások ugyanis szinte analóg jelenségek, mint amiket egy-egy vihar alkalmával tapasztalhatunk. Miként a viharnál az elektromos feszültség egy-egy villám-lámba robban ki, úgy az ilyen beteges idegbeli feszültségben élő egyéneknek is az arcon, szem, száj, vagy végtagoknak hirtelen megrázdulása jelzi a feszültes kiváltódásának egy-egy pillanatát. A mai szomorú háborúntani gazdasági idők egy ideigleg erősen leromlott, elgyengült nemzedék felett vonulnak végig. Nem ceoda, ha a tömeghisztéria egyre jobban terjed, s annak külső jeleiként egyrészt ijesztő mértékben szaporodnak az öngyilkosságok, másrészt pedig az idegbeli bántalmak jellei itt-ott szomorúan groteszk ábrák alakjában rajzolódnak ki az arcokra.

— De nemcsak ezekben a szem- és szájrángatózásokban nyilvánul meg az egyre jobban terjedő tömeghisztéria, hanem egyéb más félreérthetetlen jelekben is. Tessék megfigyelni, mily rettenetesen ingerlékenyek ma az emberek mindenfelé. Egy apró incidens megdöbbentő reakciókat tud kiváltani a mai emberekől. Elég valakit egy kissé meglökní, véletlenül hozzátérni, valakire erősebben ránézni, valamely tevékenységben egy kissé megzavarni a máris — igen sok esetben — a legzsenvedélyesebb szomrehányásoknak, felajdulásoknak vagyunk kitéve. Az emberek ma vagy túlerőkenyek, vagy pedig teljesen elfáultak. E két véletlét közül egyszerűen eltűnt a békeidők egykori kedélyes, a honlappal keveset törődő, mindenféle bonhomióra hajló, szeszretreméltó embere...

Igy beszélt az ideggyógyász ismerőstünk, a miközben a villamosról leszálltunk, megnyugodva szemelőltük nyugodt, párnás arcát. Azon szegény voltak láthatók a hisztéria szimptomái. Könnyű neki. Havi jövedelme meghaladja a 30 milliót...

Káldor Márton.

MOZI ÉS FILM

Pola Negri mint spanyol táncosnő

A Corvin Színház újjére valósgos ajánddal kedveskedett a közönségnek. Pola Negrinek, a mai filmgeneráció legkedveltebb, leghitelesebb tagjának új filmjét hozta ki újév napján, azt a filmet, amely valósgal remekbe készült munkája a Paramount-gyárnak és legtüzeesebb, legrilliansabb alakítása a nagy művésznőnek.

Don Casar de Bazannak, a legmerészebb és legglansabb spanyol lovagnak egy izgalmas és érdekes szerelmi kalandja ez a dráma, amelynek millióje azonban

a spanyol királyi udvar és a nagypolitikai.

A Paramount-gyár szokásos bőkezűségét is felülmúló pazarsággal állította ki ezt a filmet, amelynek tömegjeleket, grandiózus díszleteit, művészi beállításait majdnem olyan nagymértékben hozzájárulnak a film sikeréhez, mint Pola Negri művésze, amely ebben a filmben valósgal excellál.

Oly szép, oly hódító, oly tökéletes Pola Negri Maritanának, a híres spanyol táncosnőnek a szerepében, hogy a film újabb etappja a nagy művésznőnek a világhódítás útján.

A Corvin Színház közönsége a tegnapi primieren teljes sikerre vitte ezt a pompásan sikerült filmszenzációit, amely kedvező auspiciumokat nyújt a Corvin Színház 1925. évi műsorára.

Amerikai leányok. — A newmarketi turfbotrány

Gloria Swanson, aki már az idel szomban néhány elsőrangú alakítással büvölte el a közönséget, most szinte önmagát feltülmúlóan művészi és tökéletes alakítást nyújt egy új filmjének, *Az amerikai leányok* című modern történetnek a főszerepében. A pazar kiállítású, fordulatos és kedves *Rádium-Paramount* filmet a *Kamara* mutatta be pénteken a legnagyobb tetszés mellett. A *Kamara* áldozatkészségét jellemzi, hogy másorának inkább filmje, *A newmarketi turfbotrány* is *Amerika egyik legújabb szenzációja*. Teljesen tökéletes, minden jelenetében izgalmas és érdekesítő történet ez, amely bevillágit a publikumot annyira érdeklő turfitükkökb.

Mozgófényképszínházak mősora

Carmen-mozgó: Az elsodort élet (dráma 7 fel.). — Fix-Fox vasárnap kiadvadások (burleszk 2 fel.). Az előadások folytatólagosak.

Corvin Színház (J. 89—88, J. 95—84): A spanyol táncosnő (Pola Negri) — Híradók (1/4, 1/6, 1/8, 1/8, 1/10).

Kamara (J. 140—27): A newmarketi turfbotrány (kaland, 6 felv.). — Amerikai leányok (Gloria Swanson, 6 felv.) 1/2, 1/4, 8 és 10.

Mozgókép-Othton: A fehér aszszony (amerikai attrakció, 9 felv.). — A kis meztlábás (regény, 6 felv.) 4, 6, 8 és 10.

Olympia (J. 129-47): Szépaszszony... Élet... Halál! (Mosjoukin, Lissenko 7 felv.). — Peggy szanzája a pipákát — Francia Híradó 1/4, 5, 1/2, 8 és 1/10.

Royal-Apolló (J. 118-94): A flandriai fiú (Jackie Coogan, 7 felv.). — Fridolin igazat mond (burleszk, 2 felv.) 1/4, 1/6, 1/8 és 1/10.

OSTENDE
CAFÉ • RESTAURANT
CSALÁDOK ÉS VIDÉKIEK
TALÁLKOZÓHELYE!
Kávé dupla tejszinhabbal!
Füstmentes helyiség
Elsőrangú konyha — Polgári árak

Hibás paplanok
féltábrán, rendelésből és mindenféle viszsamaradt pehely és vaita paplanok kiarsítását kivételesen megkezdük
Sándor „ideál” paplangyár
IV. kerület, Kammerayer ucca 1. szám (Központi Városháza)

Ismét kapható régi időkől bevált
Waldheim-jéle
soványító-tea
Biztos hatású, igen kellemes ízű, teljesen ártalmatlan. Elettud megváltoztatása nélkül, állandó súlycsökkenés mellett keves nyulánk atak érhető el. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Magyarországi főkatár
Szent Péter gyógyszergyérszéli laboratórium
Budapest, VI., Föld ordszer 22. szám

• **Kedden, vízkerezt napján, délután a Városi Színházban Halévy operája, a Zsidóné kerül színe mérsékelt helyárakkal.** Főszereplők: Vágó Boriska, Ocskay Kornél, Szentmihályi Tibor.
• **A Nótás kapitány 87—93 előadása** 1814 be a Fővárosi Operettszínház jövő hét másorát. Népszerűségének teljében közlekedik a pompás operett a százas jubileumhoz. Vasárnap délután a Drótos-tótot adják.
• **Belvárosi Színház — 25 —** „Ki babája vagyok én?” Jövő vasárnap kerül színe 25-ödözű a szezon legnagyobb francia vígjátéksikere, a „Ki babája vagyok én?” a Belvárosi Színházban. Titkos Ilona, Tóth Böske, Kertész Dezső, Tarnay.

• **„Mihályiné két lánya”** Bus Fekete László példátlan mulatsésgos vígjátéka vasárnap délután a Belvárosi Színházban T. Forrai Rózsival.

• **„Postás Katica”,** a legmulatségszebb Zerkovitz-operett, a Blaha Lujza-színház szezon-sikere a jövő héten is minden este.

• **Ma, hétfőn este, az Iglói diákok, Farkas Imre** nagysikerű dalosjátéka kerül színe a Városi Színházban. Főszereplők: Páló Imre az Operaház tagja, Sziklay József, Készei Teréz, Szirmay, Horá, Pajor, Sik, Gábor.

• **Nézz meg a hirdetőoszlopokon a Városi Színház helyárait.**

• **A Királyi Színház heti mősora.** Hétfő: *Marica grófné*. Kedd d. u.: *Három a kislány*, 3 órákor, mérsékelt helyárak. Szerda: *Marica grófné*. Csütörtök: *Marica grófné*. Péntek: *Marica grófné*. Szombat: *Marica grófné*. Vasárnap d. u.: *Árvácska*, 3 órákor, mérsékelt helyárak. Vasárnap este: *Marica grófné*. Hétfő: *Marica grófné*. Az esti előadások 1/8 órai kezdettel.

• **A Magyar Színház heti mősora.** Hétfő: *A vörös ember*. Kedd d. u.: *A masamod*, 3 órákor, mérsékelt helyárak. Kedd este: *A vörös ember*. Szerda: *A vörös ember*. Csütörtök: *Sasútk*. Péntek: *A vörös ember*. Szombat: *A vörös ember*. Vasárnap d. u.: *A válóperes hölgy*, 3 órákor, mérsékelt helyárak. Vasárnap este: *A vörös ember*. Hétfő: *A vörös ember*. Az esti előadások 1/8 órai kezdettel.

• **A Belvárosi Színház heti mősora.** Hétfő: *Ki babája vagyok én*. Kedd d. u.: *A nagyhercegnő és a pincér*, 3 órákor, mérsékelt helyárak. Kedd este: *Ki babája vagyok én*. Szerda: *Ki babája vagyok én*. Csütörtök: *Az olasz asszony*. Péntek: *Ki babája vagyok én*. Szombat: *Ki babája vagyok én*. Vasárnap d. u.: *Az olasz asszony*, 3 órákor, mérsékelt helyárak. Vasárnap este: *Ki babája vagyok én*. Az esti előadások 1/8 órai kezdettel.

• **A Blaha Lujza-Színház heti mősora.** Hétfő: *Postás Katica*. Kedd d. u.: *Fügefalevél*, 3 órákor, mérsékelt helyárak. Kedd este: *Postás Katica*. Szerda: *Postás Katica*. Csütörtök: *Postás Katica*. Péntek: *Postás Katica*. Szombat: *Postás Katica*. Vasárnap d. u.: *Fügefalevél*, 3 órákor, mérsékelt helyárak. Vasárnap este: *Postás Katica*. Hétfő: *Postás Katica*. Az esti előadások 1/8 órai kezdettel.

TABARIN
RÁKÓCSI UT 63
Telefón: Józ. 21-18
Párizs szenzációja a
Pupos táncospár
Leger & Lia
5 KREMO
világhírű Ikaria játékok és a kísérő kitéző januári mősor

Jön a **Rabszolgakirálynő** Jön a
A Ford-teherautó a leggazdaságosabb!
Ára karosszériával, forgalmi adóval **83 és fél millió kor.**
A Ford-gyárak autorizált képviselője:
Haltenberger Vilmos
Budapest VI., Nagymező u.10. Tel. 66-15

HIREK

Előfizetési felhívás!

Felkérjük azokat az előfizetőinket, akiknek előfizetése 1924. év végével lejárt, hogy előfizetésüket a mellékelt befizetési lap felhasználásával mielőbb beküldjék sziveskedjenek, nehogy a lap kiadásában zavarok álljanak elő.

Kérjük olvasóinkat, hogy lapunkat, amely

a legjobb, legolcsóbb

és legértelmesebb hétfői újság, barátaink és ismerőseik körében terjeszteni sziveskedjenek.

Lapunk olvasó táborának nagysága igazolja, hogy a Hétfői Napló ma már úgy a fővárosban mint a vidéken a nagyrözségnek

nélkülözhetetlen

olvasmánya.

A 12-18 oldalas példány ára 2000 kör. Előfizetési díj: félévre 50.000, egész évre 100.000 kör.

A vizsgálóbíró elrendelte a Szechevits ikrek törvényszéki boncolását. Megirták már a lapok, hogy a városmajori Park-mozgó pénztárépületében lakó Szechevits János lakásfelfedező munkás két ikergyermeküket Szilveszter napján halva találta ágyukban. Az I. kerületi tisztíró orvos megállapította, hogy a kéthónapos ikrek halálát fulladás okozta. A tisztíró orvos jelentése alapján Risszth Lázár rendőrtanácsos megindította a nyomozást. Szechevits eladta, hogy a szűk mozgópénztár helyiségben a kályhából kitűnő füst ölte meg a gyermekeket. Szechevits vallomása után Tömösváry Tivadar dr., a Magyar Mozgófényképgyártás Egyesülete ügyészehez fordultunk felvilágosításért, aki elmondta, hogy Nykosz tulajdonát képező mozgóban szivességből adtak szállást a hajléktalan Szechevitsnak. A pénztárépület kőből épült, villanyvilágítással van ellátva és három helyiségből áll, melyek közül Szechevitsék csak egyet vettek igénybe. A helyiséget a múlt évben is a Nykosz egyik alkalmazottjának bocsátották rendelkezésére, aki a Szechevits által említett füstöt zavarokról, az állandó füstörlől egyszer sem tett említést. A vizsgálóbíró különben elrendelte a törvényszéki orvostani intézetbe szállított gyermekholtestek boncolását, amit a törvényszéki orvosszakértő ma délelőtt fog elvégezni. A további eljárást a boncolás eredményétől teszik függővé.

Kinevezés. A világszerte ismert Rudolf Mosse R.-T. hirdető-iroda a reklam kiváló mesterét, Brás Józsefet nevezte ki budapesti központja ügyvezető igazgatójává.

Félmilliárdot lopott össze a prágai gyorsvonat szakácsa

Miből vásárolt Baranyai Sándor földbirtokot

A prágai gyorsvonaton az utóbbi időben nagyarányú lopások történtek. Alig múlt el hét, hogy valamelyik utasnak el ne tűnt volna egy értékes holmikkal megrakott bőröndje vagy utibundája. A vonatkiszérről személyzet fokozott figyelemmel kísérte az utasokat, de mindhiába, mert a rejtélyes lopások egyre megismétlődtek. Már-már nyugtázott, hogy az üzletszerűen fűzött lopásokat nem sikerül kinyomozni, amikor a valde ellen rendőrkézre jutotta a tolvajt.

A gyorsvonat étkezőkosztjának ellenőre észrevette, hogy Baranyai Sándor szakács bement az étkező koscaiba, ott leleaszott egy értékes prémes bundát és azzal vissza akart surranni a saját hálfülkéjébe.

Az ellenőr nem szőlt egy szót sem a szakácsnak, hanem lesben állott, hogy vajjon megelégszik-e ezzel az egy szakmánnyal. Nemsokára egy felidut arcú utas rohant az ellenőrhöz és izgatottan követelte a bundáját. Az ellenőr erre leleplezte a tolvajt, aki a parancserővel fellépésre viszadta a bundát jogos tulajdonosának.

Milliárdos gráci betörés ügyében nyomoz a budapesti rendőrség.

A gráci rendőrség ma értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy a gráci Elisabeth strasse 18. sz. házban lakó Pavel-Renningen család lakásába ismeretlen tettesek betörték és mintegy egymilliárd osztrák korona értékű ékszert elraboltak. Mivel lehetséges, hogy a betörők Budapest felé menekültek, a főkapitányság megindította a nyomozást kérekerítésükre.

Estély a Commerce Clubban. Hétfőn, január hó 5-én a Commerce Club összes helyiségében 11 órai kezdettel estély lesz, melyen a fővárosi színesvilág legjelesebb művészei lépnek fel. Az estély rendezését Endrődy Béla és Szacollary Pál vállalták magukra. Előadás után tánc következik.

Botrány a Népszínház utcában. Szombaton délután két ittas rendőrtisztviselő botrányt rögzített a Népszínház-utcában. A posztos rendőr telefonjelentésére a VIII. kerületi kapitányság ügyeletes tisztviselője érkezett meg a botrány színhelyére és az egyik ittas tisztviselőt magával vitte a főkapitányságra. A másik botrányt okozó közben eltávozott.

Az ellenőr nyomban rendőrt hívott, aki Baranyait előállította a Zrínyi ucai főkapitányságra.

A szakács az ügyeletes rendőrtisztviselő előtt makacsul tagadni kezdett, de a keresztkérdések során belezavarodott fantasztikus előadásába és bevallotta, hogy rövid időn belül hasonló módon nyolc lapát követelt el. A rendőrtisztviselő kérdéseire, hogy mennyi a vagyona, bevallotta, hogy Üllőn nemrégiben öt-száz millió koronáért egy kis földbirtokot vásárolt magának.

Honnan volt ennyi pénz? — kérdezte a rendőrtisztviselő.

Egy érdemet adtam el — felelte Baranyai, aki miután látta, hogy védekezése mitsem használ, örültséget kezdett szimulálni. Idegesen hadonászott a levegőben és értelmetlen neveket mormolt.

A nyomban előhívott rendőrorvos azonnal megállapította, hogy Baranyai elméje teljesen egészséges, mire átkísérték a markóceai fogházba.

A vizsgálóbíró ma a tolvaj szakácsot előzetes letartóztatásba helyezte.

Különös öngyilkosság. Siskó Kálmán

órás 31 éves felesége Ribáry uca 1 szám alatti lakásán különös módon akart öngyilkos lenni. Egy üvegéből kaglóoldatot ivott, azután ötven aszpirtint vett be, majd egy doboz gyufa foszforos fejét vízben feloldotta és azt is megitta. Súlyos állapotban szállították a Szent János kórházba.

Böhm Kálmán hordógyáros ellen elfogató parancsot adott ki a vizsgálóbíró. Ismeretes már az a karácsonyi ünnepek alatt kiptant szenczei, hogy Böhm Kálmán régismert hordógyárost a rendőrség több följelentés alapján két és fél milliárdos csalás elkövetésével vádolta meg. Az ügy aktái az első rendőri vizsgálat után átkerültek a vizsgálóbíróhoz, aki ma a Budapestről eltűnt Böhm Kálmán ellen elfogató parancsot adott ki. Azonkívül két és fél milliárd korona erejéig elrendelte a bünyügyi zárlatot. A főkapitányság részéről ma délelőtt kiszállt Öhl Antal dr. rendőrfogalmazó, aki Böhm Kálmán pazar fényvel berendezett Szaboles ucai lakásán foganatosítja a bünyügyi zárlatot.

Sikkasztó könyvelő. Marothi Füst László sas-utcai textilárú kereskedő följelentést tett a rendőrségen, hogy könyvelője, Csakó László, a vámnnyugták meghamisításával kétszázmillió koronával károsította meg. A megtévedt fiatalembert behozták a főkapitányságra, ahol a csalást be is ismerte. Letartóztatták.

Az autonóm vámtarifa, a hivatalos beírószám áruajstrom, minden rendelettel kiegészítve már sajtó alatt van. Dr. Staub Károly pénzügyminiszeri titkár állítja össze áttekinthető módon. E könyv alapján mindenki azonnal tudni fogja, hogyan kell vámolni és mennyit kell fizetni. A könyv a Vámügyi Törvénytárból jelenik meg (szerk. Dr. Staub Károly és dr. Dolnay Lajos p. ü. titkárok és dr. Vári Rezső ügyvéd). A 400 old. művet a Magyar Géniusz r.-t. adja ki. (Andrássy út 62, tel. 55-07.) Csak előre megrendelt példányokat szállítanak.

Megbicskázta az apját. Hobita Mihály 60 éves nyugdíjas tisztviselő újpesti lakásán, vasárnap reggel összeszólalkozott Béla nevű fiával. A veszekedés annyira elfajult, hogy a fiu előkapta zsebkését és apját hasba szúrta. A súlyosan sérült Hobitát a Gróf Károlyi-kórházba szállították.

Betörések. Kovács József tisztviselő Timár uca 6. számú lakásán betörők jártak. Huszonötmillió korona értékű ruhaneműt elvittek. Ugyancsak 25 millió korona értékű ruhaneműt raboltak Kuppi Lajos miniszteri számelőnök Lónyay ucai lakásáról. A rendőrség keresi a tetteseket.

Mensa-bál. Szombaton este tartotta meg az Omike Mensa-Academia egyetemi és főiskolai ifjúsága szokásos évi Mensa-báltját és ezzel az idei eltehalok sorozatát nyitotta meg. A tervek ez alkalommal különös virágdíszet öltöttek, melyek között feltűnt a lépcsőházban elhelyezett virágokból készült hatalmas hétágú Menorah. A bál védnökkel, azonkívül a fővárosi zsidó társadalom összes kiválóságai, politikusok, egyetemi tanárok, orvosok, ügyvédek, művészek, bankvezérek teljes számmal jöttek az ifjúság ezen immár ötödik Mensa-báljára, hogy megjelenésükkel is demonstrálják együttérzésüket a sok igazságtalanságot szenvedő zsidó egyetemistával. A bál célja volt a Mensán ékező ifjúság téli vacsoráinak a biztosítása és tekintettel az anyagi sikerre, ezek a vacsorák már 15-én meg is fognak kezdődni. A bálon megjelent dr. Ripka Ferenc, Budapest fővárosi kormánybiztos, Lamotte főjegyző társaságában, kiket az ifjúság lelkes óvációval fogadott.

Öngyilkos rendőr. Az Oriás uca 19. számú rendőrszobában szolgálati feyyerve túl fölébotte magát Dési Béla közrendőr. A mentők a rendőrkórházba szállították, ahol rövid szenvedés után meghalt.

VILÁG ÁRUHAZ

RAKOCZI ÚT 42. (Nemzeti Színházzal szemben)

Farsangi újdonságai megérkeztek! Velekenyszer nélkül kérjük és roktárunk megtekintését selyem, bársony, női- és férfiszövet, vásznak, damasztárak, menyasszonyi kelengyék, paplanok, ágygarnitúrák, szőnyegek és sezlöntakarókban.

Nőkabát- és ruhaosztályunkban a legújabb divatú estélyi ruhák mérték szerint is készülnek

Titokzatos kriptafeltörés. A főkapitányságon vasárnap este megjelent *Feyer* Anna és előadta, hogy ma reggel kiment a cseplői régi temetőben levő családi sírboltjukhoz. Rémülten vette azonban észre, hogy a kriptá marványajtaja fel van törve. A temetőőr lezárt a sírboltba és megállapította, hogy *Feyer* Anna édesatyjának, *Feyer* Pálnak ólomkoporsójáról le van feszítve a földel, a holttest meg van bolygatva, de semmiféle értéktárgy nem hiányzott a koporsóból. A rendőrség megindította a nyomozást.

Igazgatók, akik az irodaszolgá pénzét elcsikasztják. A főkapitányságra több följelentés érkezett a Continental Export Unio Rt. ellen. A feljelentők előadták, hogy fedezet nélkül kosztépénzt helyeztek el a részvénytársaságnál, mely egyidegig pontosan is fizette a kamatokat, de az elmúlt hónap 29-én, mikor a kamatok felvételeért megjelentek a részvénytársaság Tervezést 6. sz. alatti irodájában, zárván találták. A feljelentők között több kereskedő és iparos van, de feljelentést tett a vállalat szolgája is, akit hetvenmillió koronával károsított meg a „részvénytársaság”. Az összes kár mintegy kétszázmillió koronát tesz ki. A vállalat két igazgatója *Schwartz* Armin és *Berger* Mór megszöktek a fővárosból. *Miklé* Sándor rendőrtanácsos, ma délelőtti átvizsgálja a részvénytársaság könyveit, melyből megállapítja, hogy család vagy sikasztás címén bocsásanak-e ki elfogató parancsot a két igazgató ellen.

Az orosz-magyar egyezmény nem kerül ratifikálásra

Scitovszky Tibor, az új külügyminiszter nem vette fel programjába a szovjet szerződést — „A Kérdés egyáltalán nem aktuális”,

Az utóbbi időben az egyik déli lap tudósítása nyomán az a hír terjedt el, hogy

Scitovszky Tibor, az új külügyminiszter teljes egészében magadó tétele az orosz-magyar szerződést

és ennek ratifikálása legkésőbb februárban a nemzetgyűlés elé kerül. Annak idején, amikor az orosz-magyar szerződést dr. Kánya Kálmán rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter Berlinben az orosz szovjet megbízottjával megkötötte,

legmagasabb helyen aggodalommal fogadták a megvezést,

sőt dr. Daruváry Géza külügyminiszter távozását is a kormány és magasabb helyen képviselt felfogás közötti ellentétet hozták összefüggésbe. Eppen ezért a za beállítás, hogy Scitovszky Tibor, az új külügyminiszter, magáévá tette volna az orosz-magyar szerződés ratifikálásának programját, általános felütést kellett azokban a körökben, ahol a magyar kormány külpolitikai orientációjának minden fázisáról jól vannak

informálva.

Érdeklődöttünk ez ügyben a kormányhoz közelálló helyen, ahol a következőket mondották:

— Az orosz-magyar szerződés ügye lekerült a napirendről. A jelen körülmények között a megvezetés terve elhajlatásnak tekinthető. Ma a szovjetel közt megállapodás ratifikálásának kérdése egyáltalán nem aktuális.

Külnő forrásból ezzel kapcsolatban még a következő értesülést szerztük: Dr. Daruváry Géza külügyminiszter távozásának okai között első helyen az orosz-magyar szerződés ügye állott. Valakinek ugyanis viselnie kellett a felelősséget a már megkötött egyezmény ratifikálásának megtagadása, illetve elhajlatása miatt. Scitovszky Tibor külügyminiszter amiód dr. Daruváry örökét vette, nem tárgyalt az orosz-magyar szerződés ügyéről, illetve legközelebbi munkaprogramjába nem vette fel az orosz-magyar szerződés ratifikálását. A szovjetegyezmény a jelen viszonyok között nem kerül ratifikálásra.

A Budapesti Korcsolyázó Egylet hádziversionye

Az enyhe időjárás elomrte is megtartották a vasárnapra hirdetett versenyt, amelyre szép számú nevezést adtak le az egyesület versenyzői.

Részletes eredmény:
1000 méteres gyorskorcsolyás előnyverseny: 1. Barank (70 m. e.) 2.123 mp. 2. Levinzky (110 m. e.) 3. Felka. — Déván István, mint előnyutató ötödiknek érkezett célba. II. induló.

Gyermekverseny. 500 méteres gyorskorcsolyás 12 éven aluliaknak. 1. Kelen Tamás 1.226 mp. 2. Mikló Sándor 1.308 mp. 3. Falt László. II. induló.

300 méteres gyorskorcsolyás 12-15 év közöttiek részére. 1. Thuróczy Antal 1.12 mp. 2. Münnich Géza 1.14 mp. 3. Szentgyörgyi J.

Műkorcsolyás 11 éven aluli lednyök részére: 1. Pótorffy Sárka. 2. Kortész Sárka. 3. Wittmann Terike és 4. Wittmann Ljzszka.

A verseny körüli tövekényköltésért a legnagyobb elismerést dr. Szentgyörgyi Imre alelnök vivta ki, aki egyben a Nemzetközi Korcsolyázó Szövetség alelnöke is. A díjakat kedden osztják ki.

× A III. TVE vízikabartja. Harsozó kacagás verte fel vasárnap délután a Budapesti uszodájának vón falait. Leghatalmasabb uszóggyosulitunk: a III. ker. TVE — felbuzdulva a nyáron nálunk járt bajnok: Johnny Weismüller által a párizsi olimpiázson, majd Némeországban és végül nálunk bemutatott vízikabarté szemézős sikerén — színes-sportmerek résztvevélével rendezett egy vízikabarté, amelynek rendkívül ötletes és mulatózó számai elejétől végig állandó derűltségen tartották a megjelent nagyszámú közönséget. A műsor clou-ja volt a jéles sportiró-kollegánknak: a Rex álnevén ismert és kedvelt Király Dező Györgynek „Jön a Charlton” című mulatózó rovíje, amelynek főszereplői: Béla Miklós és Horváth László a Vigaszínház és Fenyő Árpád, a Salamon-Kabarté tagjai voltak. A vízikabarté kedden, Vízkereszt napján, délután 4 órakor megismétlik.

× A válogatott-jelöltök tréningje. A szövetségi kapitány a tegnapi verőnyes tavaszi délutáni szövetségi tréningre hívta meg azokat a játékosokat, akikkel szemben a KAOE-nek az utolsó két bajnoki mérkőzésén szónázócsan szerepelt csapatát állította szembe.

Schlösser Imre szipjéről a következő csapat állt ki: Zsák (33 FC), Fogl II, Fogl III (UTE)—Boszányi (BTC), Palfy (Zugló), Weber (Törékvás)—Szabó (Törékvás), Bartos, Kautsky, Fritz, Schreiber (Törékvás). — A KAOE csapatának összeállításra a következők: Schreiber—Fischer, Padgás—Mélischarik, Elbogen II, Rechnitzer I—Kddár I, Türk, Kddár II, Kruppa, Rechnitzer II.

A próbamérkőzésen mindkét csapat 2-3 gólt lőtt és különösen a két Fogl és Kautsky, továbbá Zsák tünnek ki az együttesből.

Kiadja: A „Hétfői Napló” lapkiadóvállalat.

1 csésze tejből
3 kávéskanál Ovomaltine
mindent magában foglal, ami a szerőzetet kielégíti.

Aki az Ovomaltint nem hagyja ki reggeliéből és uzsonnájából, nyugodni lehet, hogy testi és szellemi erőinek fenntartásához a legjobbit járult hozzá. Az dohosított 37.400 és 64.800 kor. forgalmi adóval együtt. Minthé és ismeretést ingyen küldi a Dr. Wanda gyógyszer- és lépszergyár Rt., Budapest 100. postahivatala

Padlófilcek, futók, lamberkenek mindennemű kiegészítők **230** ezer

Vágó és Társa kárpitos kellékek üzletében
IV. Kammermayer Károly ucca 3 (Központi Városház épületében)

Piataloz, üde
kristálytisztá arcórt varázsol dr. Kalsering HYVARJON szőpítőszere, adagja K. 30000. Főraktár: Török-gyógyszertár. Király ucca 12. szám. „Opera”-gyógyszertár, Andrásy út 26. szám

Lakására jövök venni használt, felújított, katonaszűtő tőrt. Friedner, Rökk Szilárd u. 22. III. 19. Tel. 1. 82-48

Hőcipő 200 ezer kor Sarcipő cindás és javított. VADÁSZ gumiluzam, Szerencs ucca 50 (souterrain) List Ferenc tér és Nagymező ucca között!

HIGANY HAMISFOGAT ARANYAT PLATINÁT DISZTÁRGYAKAT
regisztrált üzlet
Gross Antal (Jozseftelepi) félcsmet

NYELVES FERFI SARCIPŐ 110
SCHAFFER ÖDBRENTI TÉR: EZER

Fapapucot, facipőt és mindenféle bőrcipőt készít az **UNIO** cipő- és papucgyár Budapest VII. Dohány u. 16. Tel.: Jozsef 126-41

Nyomatott az „UJSÁGYZEM” könyvkiadó és nyomda r.-t. Körferőgőpola, Rökk Szilárd ucca 2.

SPORT

Az MTK-Slaviamérkőzés elmaradt

A hetek óta tartó esőzés teljesen tönkretette a pályát — Az egész futballvilág Elberfeldben gyűlt össze — Kedden valószínűleg lejátszák a mérkőzést

Feszült érdeklődés előzte meg a kontinens két legelőkelőbb csapatának: az MTK-nak és a cseh bajnok együttesnek: a prágai Slaviának német földön mára hirdett találkozását.

Németország minden részéből külfonvatoztok szállították a közönséget Elberfeldbe és a 400.000 lakossal bíró kvárváros minden sződőlőjára megtelepedtek. Ott volt a világ minden számottevő sport- és napilapjának tudósítója és a világlapok foto-reporterei. A nagy tömeg hatalmas gyűlt össze Elberfeldben, mert a nagy sportesemény — mint

előrelátható volt — a hetek óta tartó esőzés következtében elmaradt.

Az eső annyira tönkretette a Stadion talaját, hogy a mérkőzés megtartása lehetetlenné vált.

Mint értesülünk azonban, a mérkőzést holnap, Vízkereszt napján valószínűleg mégis megtartják.

Az esőzés ugyanis tegnap megszűnt és így remélni lehet, hogy keddig a pálya használhatóvá válik és e nagy érdeklődéssel várt mérkőzés megtartható lesz.

Az ifjusági birkozó-bajnokság küzdelmei évezetes sportott nyújtottak

Adóntómérkőzések Vízkereszt napján lesznek a régi képviselőházban

Lelkes és nagyszámú közönség töltötte meg szombat este és vasárnap egész nap a Máv. Gőpgyári Sport Kör golgothauti tornatermét, hogy tanuja legyen a magyar birkozósport utánpótlásának: a tohetelegés ifjusági birkozógárda bajnokai vidualának. Csak az elragadóttás hangján irhatunk azokról a gyönyörű, szemteliket gyönyörköltető küzdelmekről, amelyeket a fiatalok vívtak az elsőséget. Egész sereg új tehetség tűnt fel a mostani bajnoki küzdelmeken és azokat, akik állandó törzsvendégei a lelkes ifju birkozógárda lovgagias küzdelmének, megnyújtotta az a tudat, hogy a magyar birkozósport jövője biztosítva van.

Az eddigi eredmények:
Pehelysúlyban: Pum (MÁV.) győz Lindauer (MTE) ellen. — Mohr Béla (MTE) győz Vigh (Ganzgyár) ellen. — Szabó (MÁV.) győz Löwinger (MTE) ellen. — Plaschek (Ganzgyári TE) győz Mohr Sándor (MTE) ellen. — Zombori (MTK) győz Bede (MTE) ellen.
Könnyűsúlyban: Fürst (Törékvás) győz Frimmel (FTC) ellen. — Satz (MÁV.) győz Seifert (Vasas) ellen. — Kellner (Debreceni TE) győz Szabó

(MÁV.) ellen. — Fehér (Kaposvári MÁV.) győz Nagy (MÁV.) ellen. — Fekete Konrad (MTE) győz Bede (Testvériség) ellen.

Kisbőzsúlyban: Borbély (MÁV.) győz Lakó (Kecskeméti TC) ellen. — Aczél (Postás) győz Aladi (MÁV.) ellen. — Márton (Vasas) győz Jozsó (FTC) ellen. — Stüder (Testvériség) győz Kovács (Törékvás) ellen. — Simon (Kaposvári MÁV.) győz Sárosi (FTC) ellen. — Rauschnitz (MTE) győz Buzora (FTC) ellen.

A döntőbe jutottak:
Pehelysúlyból: Pum (MÁV.), Szabó (MÁV.), Moor (MTE), Plaschek (Ganzgyári TE), Zombori (MTK). — A verseny Pum, Plaschek és Zombori között dől el. Mindhárom veretlen.

Könnyűsúlyból: Fürst (Törékvás), Satz (MÁV.), Keller (Debreceni TE), Fekete (MTK). Valószínű győztes a debreceni Keller.

Kisbőzsúlyból: Fehér (MÁV.), Kovács (Törékvás), Stüder (Testvériség), Rauschnitz (MTE). Valószínű győztes: Fehér.

Nagybőzsúlyból: Fleischmann (Vasas), Weitsch (MTK), Jellinek (MÁV.).
Nehézsúlyból: Szabó (MÁV.), Deutshk (Postás), Jurek (MTE), Pataki (MÁV.). Valószínű győztes: Szabó (MAC).

Fpack — Smoking
Bőrszűrés és cindás
Stalka Testvérek IV. Hefő u. 3. Tel. 139-01

DREHER

SZAKORVOSI rendeltetésű és megalapított részleg
EZÖT SALVÁRBAN-ÖLTÁR. — Rendelés egész nap Rákóczi-út 52. I. em. I. Rókusai membek.

Özvezető: Gussók Győzty.